

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlatter sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvömá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tanak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyei közgyűlés.

Ne vádoljon senki újítási vis-
 keteggel, hogy «megye» hely-
 lyett ezentúl «vármegye»-t
 írunk; mert a magas belügy-
 miniszterium utasítása szer-
 rint, diplomatikus történelmi
 név a vármegye, tehát ezen-
 tül ez használandó.

Két napra terjedt ezen közgyűlés. És e
 szokatlan hosszú tartamot nem annyira a tárgy-
 sor rengeteg hosszúsága, mint inkább számos
 bizottságnak most teljesítendő megalkotása,
 és kivált az alispán úrnak a községi rendőrség
 felállítását célzó szabályrendeleti javaslata okozta.
 Hogy ezen rég várt javaslat mily pedáns pon-
 tossággal és részletekbe ható alaposággal dol-
 goztatott ki, azt legjobban igazolja azon tény,
 hogy az általános figyelem dacára, mely szak-
 szait kísérte, érdemleges felszólalásnak tárgyát
 egy pontja sem képezte. Különben helyén van
 itt hangoztatni, hogy az állandó választmány-
 ban minden pont, minden intézkedés tövéről-
 hegyére meghányatott és ezáltal minden dis-
 kusszió fölöslegessé tétetett. Mégis oly hosszú-
 nyúl a javaslatnak feszült közfigyelemmel kísért
 felolvasása, hogy az első napon, kedden, ezen
 és a bizottságok megalkotásán kívül, más ér-
 demleges darab sorra nem került.

Az ülést fél tizkor nyitotta meg főispán úr
 Óméltósága és hangsúlyozván a tárgysor ton-
 tosságát, kétszeres örömet fejezte ki a népes
 részvétel fölött. Ezennel — így folytatja — egy
 törvényből folyó kötelességére kell figyelmeztetnem
 a tisztelt törvényhatósági bizottságot. Ugyanis az 1886. évi 47. t. c. «I.» pontja értele-
 ben köteles e bizottság évenként egyszer váratlanul
 és rögtön megvizsgáltatni a pénztárakat. Ezen
 bizottságba Szalay Károly elnöklelte alatt Boromissza
 Tibor és Gruby C. M. urakat, valamint a felvilágosítások
 megadására a két főszámvévőt indítványozom kiküldetni.

Ezen indítvány éljenzéssel fogadtatván, a
 nevezett urak rögtön feladatukhoz sietnek és a
 pénztárak kulcsait magukhoz veszik.

Ezután a tárgysor első pontja, a szokott át-
 tekinthető és terjedelmes alispáni jelentés olvastatott föl,
 mely után szólásra jelentkezett

Szabó László. Kíváncsi figyelemmel kísérte
 az alispáni jelentést és megütközéssel vette észre,
 hogy a zentai hírből tisztújításról nincs benne emlí-
 tés téve, holott az az egész várost igazolomban tartja
 és így a beadott felelősségnek gyors lebonyolítását
 lehetne remélni. Kéri ezen mulasztásnak, illetve mel-
 lőzésnek indokait.

Az alispán úr válaszólag kiemeli, hogy éppen
 azért nincs a zentai választás befoglalva jelentésében,
 mert felelősség alatt állván, vélelőzettek nem te-
 kinthető. Hogy pedig mindmáig nem tárgyalatott el,
 annak oka abban keresendő, mert a felelősségek rész-
 ben az igazoló választmány, részben a közigazgatási
 bizottság, részben pedig a közgyűlés elé tartozván, sőt
 többrendbeli helyszíni vizsgálatot is követelvé, még
 maig ama fórumokat be nem járták s így elő sem
 terjesztetők.

Szabó László „körülbelül” meg van e választással
 elégedve, bár nézete szerint az alispán úr sok szük-
 ségtelen huzavonának és késedelmezésnek engedett
 helyet e kérdésben. A hozzászólást fentartja magának
 a jövőre.

Ezzel a kiválóan érdekes alispáni jelentés helyeslő
 éljenzéssel tudomásul vétetett. Jövő számunk egész
 terjedelmében hozza.

Belügyminiszteri intézmény a megyei 1887-ik évi
 költségvetés jövahagyása tárgyában. A 163 ezer
 frtos költségvetés jövahagyatik.

Belügyminiszteri intézmény a törvényhatósági bi-
 zottság közgyűléseinek számáról és idejéről alkotott
 szabályrendelet jövahagyása tárgyában. Március, ju-
 nius és december második felében, valamint szeptem-
 ber utolsó vagy október első napjain tartandók a köz-
 gyűlések.

Belügyminiszteri rendelet a törvényhatósági bi-
 zottság közgyűlésein való elnöklésről szóló szabály-
 rendelet megerősítése tárgyában. A főispán helyettese
 az alispán, ezé ez árvaszéki elnök, esetleg a főjegyző.

Belügyminiszteri intézmény a törvényhatósági bi-
 zottság ügyrendjéről alkotott szabályrendeletnek mi-
 kénti módosítása tárgyában. A módosítás elfogadtatik.

Belügyminiszteri rendelet a köztisztaság tár-
 gyában alkotott megyei szabályrendelet mikénti módo-
 sítása tárgyában. A módosítás elfogadtatik.

Belügyminiszteri intézmény a felnőtteknek újbóli
 beoítása tárgyában. A 7 éven fölüliekre a kényszerű
 oltás elrendeltek; az orvosok az államtól nyerik dí-
 jaikat.

Belügyminiszteri intézmény a megyei 1885-ik évi
 házipénztári számadás felülvizsgálása tárgyában. A
 számadóknak a fölmentvény a szokásos megszorítások-
 kal megadtatik.

Schmausz Endre alispán ur elnöklelte alatt ki-
 küldött választmány jelentése a megyei szervezési sza-
 bályrendeletnek az 1886. évi XXI. t. c. határozmányai-
 nak szem előtt tartásával lett módosítása tárgyában.
 A módosított szabályrendelet későbbben fog közöltetni.

Megei szabályrendeleti tervezet a községek bel-
 területén és azok környékén a lövöldözés korlátozá-
 sáról. Elfogadtatik.

Megei szabályrendeleti tervezet a községi rend-
 őrségről. Az alispán ur által fölolvastott javaslat vita
 nélkül elfogadtatik. Csupán Nagy József közpolgár és
 bizottsági tag szólt föl a fegyelmi eljárás azon sza-
 kaszára, mely szerint két egybehangzó elmarasztalás
 ellen felelőssé nem lehet, kérvén meghagyni a szok-
 ásos felelősségi jogot a belügyminiszterhez. Indít-
 ványa azonban mellőzöttetett.

Alispáni előterjesztés az 1887-ik évi közmunka
 váltásdíjára megállapítása iránt. Összesen 333,000
 frtot tesz le.

A megyei úti alap 1887-ik évi előirányzata. Kés-
 sőbb közöljük.

A megyei közigazgatási bizottságból kilépő öt
 tagnak megválasztása. Megválasztottak: Fernbach Bá-
 lint, Harlikovics Károly, Latinovics Ernő, Pletikoszics
 Sándor, ifj. Szalay Károly.

Az állandó választmány tagjainak megválasz-
 tása. Megválasztottak: Dr. Alföldy Gedeon, Bertoli-
 nó Sándor, Beke Gyula, dr. Boromissza Tibor, Czir-
 fusz Ferenc, Dimitrievics Mihos, Dungserszki Lázár,
 Debelyacski Izidor, Dobák Béla, Ertl János id., Eigl
 József, dr. Eremin György, Fernbach Bálint, Fern-
 bach Antal ifj., Freund Ferenc, Hoffmann Frigyes,
 Harlikovics Károly, Heinz Albert, Jusits Lajos, Ka-
 rácsón Gyula, Kuluncsics Agoston, Korbai Károly,
 Késmárky Béla, Kohut Henrik, Latinovics Ernő, La-
 tinovics Frigyes, Latinovics Pál, Mikosevics József,
 Mártoni Károly, Mihályi János, Molnár Miklós, Nagy
 Mihály, Pál Antal, Pletikoszics Sándor, Popovics Va-
 zul, Piukovics József, Pribil Ernő, Rác György, dr.
 Rátai József, Raichl Péter, báró Rédl Lajos, Róheim
 Károly, Schmausz Endre, Schlagetter Gyula, Széché-
 nyi Jenő, Szemző Gyula, ifj. Szalay Károly, Schne-
 berger János, Szulik József, Sztankovics Lázár, Szemző
 Mátyás, dr. Schmausz Antal, Szász János, Szerda-
 helyi János, ifj. Trischler Ferenc, Vojnics Lukács,
 dr. Vojnics István, Vojnics Dávid, Vujevich Zakár,
 Zsarkó Antal.

A követválasztási központi választmány tagjai-
 nak megválasztása. Megválasztottak: Auer Ferenc,
 Bertolino Sándor, Czirfusz Ferenc, Dungserszki Ja-
 kab, Dörner Márton, Eigl József, Eremics Bogolyub,
 id. Ertl János, Hauke Imre, Herz Ede, Hegyesi Fe-
 renc, Karácsón Gyula, Kuluncsics Agoston, Korbai
 Károly, Kráhl Adolf, Kaich József, Késmárky Béla,
 dr. Lang József, Latinovics Géza, Mezei Károly,
 Maison Mihály, Mladoniczky Vince, Opicz Sándor,
 Onody József, Poppovics Sándor, Rác György, dr.
 Rátai József, Raics Miklós, Régei Lajos, Ribovics
 Endre, Szalay Károly, Szemző Mátyás, Schneberger
 János, Sztankovics Lázár, Szilágyi Mór, ifj. Trischler
 Ferenc, Vározy Károly, Vraacsarics Gúiso, Zákó Milán,
 Zsupanszky Lyubomir.

A megyei gazdasági választmány tagjainak meg-
 választása. Megválasztottak: Dr. Alföldy Gedeon,
 Széchényi Jenő, Latinovics Ernő, Nagy Mihály, Szemző
 István, Eigl József, Czirfusz Ferenc, Pletikoszics Sán-
 dor, idős Ertl János, Szász János, Rác György,
 Czittl Róbert, Debelyacski Izidor, Lelbach Péter, Kör-
 meny Gyula, id. Fernbach Antal, Keszselbauer Ká-
 roly, Kelemen János, Gräber Gyula, Kráhl Adolf.

Az igazoló választmány választás alá eső tagjai-
 nak megválasztása. Főispán által kinevezettek: El-
 nöknek: Schmausz Endre. Tagokul: Pletikoszics Sán-
 dor, Piukovics József, Schlagetter Gyula. A közgyűlés
 által megválasztottak: Czirfusz Ferenc, ifj. Szalay
 Károly, id. Ertl János, Freund Ferenc, Késmárky
 Béla.

A bíráló választmány választás alá eső tagjai-
 nak megválasztása. Megválasztottak: Karácsón Gyula,
 Mihályi János, Korbai Károly, Széchényi Jenő, dr.
 Schmausz Antal.

Az egészségügyi bizottság tagjainak megválasz-
 tása. Megválasztottak: Dr. Bernheim Samu, Cseh
 Rezső, dr. Deusch Adolf, Dembic Vilmos, id. Ertl
 János, Ergh Mihály, dr. Fleischer Simon, dr. Glück-
 thal Adolf, Gutwein Lajos, dr. Hofbauer Miklós,
 Hoffmann Frigyes, Harlikovics Károly, dr. Hipp An-
 tal, dr. Hadzsy János, dr. Koch Mór, dr. Kameniczky
 Sándor, dr. Kresztics György, Kuthy Lajos, Kostyik

János, Krappenheim József, Késmárky Kálmán, dr.
 Lang József, dr. Milkó Ignác, Molnár József, Mokry
 Dezső, dr. Nagy Kálmán, Vározy Károly, Popovics
 Sebő, dr. Rátai József, dr. Révész Benő, dr. Révai
 János, dr. Schosberger Jakab, dr. Sági Samu, dr.
 Szommer Antal, Szemző István, Széchényi Jenő, dr.
 Thomann Jakab, Vojnics Dávid, Vényi Márton, dr.
 Zsinger László. Egy mérnök, egy építész és egy gyógy-
 szerész megjelölése végett a közigazgatási bizottság
 felhívandó. A honvéd zászlóalj-orvos minden ülésre
 meghívandó.

A jegyzői szigorló bizottságba két tagnak meg-
 választása. Megválasztottak: Szalay Károly és Molnár
 Miklós.

Nyitramegye közönségének átírata a magyar
 nyelvnek a monarchia összes közhatalóságainál a paritás
 elve szerinti érvényre juttatása tárgyában. Pártoló
 fölterjesztés tétetik.

A brassói kereskedelmi és ipartestület választ-
 mányának átírata, a hadsereg és honvédség szükség-
 leteinek a vidékbeli iparosok által leendő ellátása tár-
 gyában. Pártoló fölterjesztés tétetik.

Bács-Bodrogh megye közigazgatási bizottsága-
 nak átírata az ipartanács megalakítása tárgyában.
 Jegyzőül Hauke Imre, helyettesül dr. Lovász Már-
 ton jelöltetik ki.

Bács-Bodrogh megye közigazgatási bizottsága
 fegyelmi választmányának átírata, melyben Zákó Pé-
 ter, Karvázy Zsigmond, Rezsnyí Iván, dr. Eremin
 György és dr. Drakulits Pál árvaszéki tisztviselők
 ellen fenforgott fegyelmi ügyben hozott határozat ered-
 ményét bejelenti. Tudomásul vétetik.

A megyei közigazgatási bizottságnak átírata
 több bizottsági tagnak a november 5-én tartott köz-
 igazgatási bizottsági ülésről történt igazolatlan elma-
 radása tárgyában. Tudomásul vétetik.

Schmausz Endre alispán ur a községek szám-
 vizsgáló gyűlésein elnöklésre hivatott egyének név-
 jegyzéke tárgyában jelentése. Tudomásul vétetik.

Sándor Béla főispán ur ó méltóságának átírata
 a megyei főszámvévői állás betöltése tárgyában. Szalay
 Károly fölmentetvén, helyébe Késmárky Béla nevez-
 tetett ki. Szalay Károlynak főispán ur indítványára
 jegyzőkönyvi elismerés szavaztatik buzgó működéséért.

Schmausz Endre alispán urnak jelentése a levél-
 tár rendezése céljából szükséges kiadások mikénti fe-
 dezése tárgyában. Két díjnak ideiglenes alkalmazása a
 megtakarításokból engedélyeztetik.

Sándor Béla főispán ur tudósítása az utolsó szá-
 monkérő szék eredményéről. A pontos munkaeredmény
 örvendetes tudomásul vétetik.

Sándor Béla főispán ur tudósítása Baderlicza
 György titeli járási szolgabírónak és Molnár Károly
 külai járási gyakornoknak házközösségi előadókká
 történt kinevezetéséről. Tudomásul vétetik.

Alispáni előterjesztés a cservenka-külai úton fel-
 építendő kaparóház telkének megszerzése iránt. Az
 alispán a szerződést a Ferenc-csatornai társulattal
 megkötni utasítatik.

Schmausz Endre alispán ur elnöklelte alatt ki-
 küldött választmány jelentése a fogadó, vendéglő-
 kávéház és kávéház iparokról alkotott szabályren-
 deleti tervezet elfogadása iránt. Tudomásul vétetik és
 alkalmilag közöltetni fog.

Ugyanannak jelentése a regalekötelezett kores-
 mák, sörházak és pálinkaméréséről alkotott szabály-
 rendeleti tervezet elfogadása iránt. Tudomásul vétetik.

Alispáni jelentés a kilépett megyei bizottsági
 tagok helyeinek betöltésére folyó évi november hó 9-ére
 kitűzve volt választás eredményéről. As ismeretes er-
 demény tudomásul vétetik, a még üres helyek be fog-
 nak tölteni.

A kalocsai főgyházmegyei hatóság felelőssége,
 a filipovai új iskola felállítását megtagadó képviselő-
 testületi határozat ellen. Utasítottatik a község, hogy
 februárig az épületterveket készítse el, s az alap ere-
 detét s természetét vázolja.

Matkovits Lajos főszabó jelentése az Ó-Kanizsa
 község területén alakítandó ipartársulat létesítése s
 alapszabályai jövahagyásának kieszközölése tárgyában.
 Pártolólag fölterjesztetik.

Ribiczey Béla főszabó jelentése a járásabeli
 községek segéd- és kezelő személyzetének anyagi hely-
 zetük javítása tekintetéből kért intézkedések megtéte-
 lét célzó folyamodványok tárgyában. Elutasítottatik.

Raics Miklós főszabó jelentése a titeli és szab-
 lyai járás községi rétföldjeinek közös kezelésére hi-
 vatott választmány elnökének megválasztása tárgyá-
 ban. Tudomásul vétetik.

Szulik József és társainak felelőssége az Ó-Bec-
 sén megejtett községi orvos választás megsemmisí-
 tése iránt. Elutasítottatik.

Zenta város tanácsának jelentése egy önálló le-
 veltárnoki állás rendszeresítése, s az ezt kimondó
 községi határozat ellen Matkovits József és társai ré-
 széről beadott felelősségek. A rendszeresítés a felel-
 bezés elutasításával jövahagyatik.

Ugyanannak jelentése egy 2-ik hitoktatói állás
 rendszeresítését kimondó képviselői testületi határozat
 jövahagyása tárgyában. Jövahagyatik.

Ugyanannak jelentése, a Zenta rendezett tanácsu város szakközvetítői megalakító képviselőtestületi határozat ellen Brestyánszky Kálmán, Matkovits József és Kozits István részéről beadott három rendbeli felebbezés tárgyában. Új választás rendeltek el.

Ribiczey Béla főszabiró jelentése az Apatin községe által a napszámoknak községi adóval leendő megróvhatása tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása iránt. Átdolgozás véget visszaküldetik.

Kolozsváry Sándor főszabiró jelentése Petrovác község képviselő testülete által hozott s Kukucska Pál községi adószedő elleni panaszok folytán Kottász Samu és társai részére 200 frt utánjárás költsége a községi pénztárból való fedezését kimondó községi határozat jóváhagyása iránt. Feloldatik a határozat s megtiltják a kiutalványozás.

Androvits János moholyi községi kertész fel-folyamodványa az öt állásától elbocsajtó f. évi 235. számú község képviselő testületi határozat ellen. Pótlásra visszaadatik.

Mandits Mihály és társai katymári lakosok fel-folyamodványa Káymáron f. évi szeptember 22-én megejtett községi szülészői választás megsemmisítése iránt. A választás megsemmisítettik.

Patos Ferenc és társai felebbezése a Petrovoscze község képviselő testületének 123/1886. sz. a. a legelőfelosztási ügyben ügyvéd fogadás iránt hozott határozata ellen. Pótlás végett visszaadatik.

Pásztor György és társai adai lakosok felebbezése az Ada községében rendszeresíteni szándékolt ügyészi állás tárgyában. A felebbezésnek hely adatik.

Császár Péter főszabiró jelentése, Csantavér községében a tanítók javadalmazására rendelt földek használatára iránti egyezség tárgyában. A méltányos egyezség jóváhagyatik.

Ribiczey Béla főszabiró jelentése, Kápuszina község által a kincstár tulajdonát képező 963 hold föld megvétele tárgyában hozott határozat jóváhagyása iránt. A szabiró vizsgálja meg vajjon előnyös-e a vétel és tegyen pótlólag jelentést.

Deák Zsigmond főszabiró jelentése, Bajmok község által egy irtóki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozat jóváhagyása iránt. 400 frt fizetéssel engedélyeztetik.

Poppovits Dusan főszabiró jelentése a koluthi népiskolai alapra telekkönyvezett ingatlan címének „Községi népiskolai alap”-ra leendő átváltoztatása tárgyában. Az átváltoztatás engedélyeztetik.

Gombos Béla főszabiró jelentése dr. Kir-schenheiter Alajos tiszaföldvári községi orvosnak, a képviselő testület f. évi 73. számú határozata elleni felebbezése tárgyában. A felebbezés elutasítatik s a határozat tudomásul vétetik.

Vissz József főszabiró jelentése Pivnica község által vásárolt tűzfőcskendő 800 frtot kitevő költségeinek, a községi szegényalapról leendő fedezetése tárgyában. A határozat, mint önkéntes feloldatik.

Poppovits Dusan főszabiró jelentése a koluthi kórház javítása és egy hullaház felállítás költségeinek a községi szegényalapról leendő fedezetése tárgyában. 700 frtig engedélyeztetik.

Vissz József főszabiró jelentése a Vajszka községbeli ismeretlen tartózkodású árva vagyonának községi célokra fordítására tárgyában. 1877. 20. t. c. alapján nem engedélyezhető.

Gombos Béla főszabiró jelentése Petrovoscze község elöljáróinak, nyomtatványok vétele tárgyában hozott képviselő testületi határozat elleni felebbezése tárgyában. A felebbezésnek hely adatik.

Matkovits Lajos főszabiró jelentése Mohol község képviselő testületének a jégkárak felvételénél közreműködőknek 150 frttal leendő jutalmazása tárgyában hozott határozat jóváhagyása iránt. Jóváhagyatik.

Ugyanannak jelentése Andok Pál moholyi lakosnak, a képviselő testület által f. é. 211. sz. a. hozott fentebbi határozat elleni felfolyamodása tárgyában. Felfolyamodás elutasítatik.

Ugyannak jelentése a moholyi adóügyi jegyzőnek a kataszteri nyilvántartási munkálatok elvégzéseért 800 frt erejéig leendő megjutalmazása tárgyában hozott határozat jóváhagyása iránt. Elvileg jóváhagyatik, 200 frt előleg fölvehető, a többi a munka elkészítése után vehető fel.

Martonos község képviselő testületének határozata, az országos vásárok alkalmával megjelenő főszabiró és szabiró úti- és napidíjának 15 frtban megállapítása tárgyában. Helybenhagyatik.

Mohol község képviselő testületének határozata Schwanfelder Antal ottani aljegyzőnek évi 100 frtnyi lakbér megszavazása tárgyában. Helybenhagyatik.

Nagy Kálmán főszabiró jelentése Pavkov Mita kátyi lakosnak a község által adományozott föld átírhatása tárgyában hozott határozat jóváhagyása iránt. Jóváhagyatik.

Ugyannak jelentése Süszler Dániel kátyi lakosnak a község által adományozott föld átírhatása tárgyában. Engedélyeztetik.

Ugyannak jelentése Káty község által Mihajlov Zsivannal kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. Jóváhagyatik.

Temerin község képviselő testületének határozata, Varga Mihály és társai által lefizetett és a községet terhelő 343 frt 62 kr. összegnek a községi pénztárból leendő visszafizetése tárgyában. A visszatérítés engedélyeztetik.

Rács Miklós főszabiró jelentése, a csurogi kataszteri nyilvántartói állás rendszeresítését megtagadó képviselő testületi határozat tárgyában. Kiadatik a főszabirónak pótlólag a szükségesség beigazolására.

Latinovits Gyula főszabiró jelentése, Gara község képviselő testületének egy tanterem építése és az 5-ik tanító fizetésének megállapítása tárgyában hozott határozata iránt. Ezen 5-ik tanító állomás rendszeresítettik; az építési engedélyt az alispán adja.

Császár Péter főszabiró jelentése, Feketehegy községi képviselő testületének, község ház építése céljából kivetendő 10%-nyi községi pótdó tárgyában hozott határozat jóváhagyása iránt. Ha felebbezés nem lesz az alispán engedélyezheti.

Nagy Kálmán főszabiró jelentése, Káty község és Miletics Izidor között, adomány iránt létrejött szerződés jóváhagyása tárgyában. Helybenhagyatik.

Schick Mátyás főszabiró jelentése, Kucura

község és Ivanics Sándor között az őrzést illetőleg létrejött szerződés jóváhagyása tárgyában. Csak a községi rendőrség életbeléptetése lesz érvényes.

Ekkert Gyula és társai petrovosczei lakosok felebbezése, az ottani nagyvendéglő és iskolák építésének elhalasztását kimondó képviselőtestületi határozat ellen. A felebbezésnek hely adatik, a határozat feloldatik.

Ugyanazoknak felebbezése Petrovosczei község képviselőtestületének néhány utca kikövezése tárgyában hozott határozata ellen. A határozat feloldatik, mert ama téglá más célra égettetett.

Weinberger Bernát petrovosczei lakos felebbezése a csiki halászatra nézve hozott képviselő testületi határozat és árverés ellen. Az árverés feloldatik, mert a községre nem előnyös.

Jankovits József zentai mérnök felebbezése Zenta város képviselő testületének 1885-ik évi 227. szám alatt hozott határozata ellen. Elkésett a felebbezés, tehát figyelembe nem vehető.

Martonos község képviselő testületének f. évi 122. szám alatt hozott határozata, Dobrucski Sándor legelőbérlete tárgyában. 500 frt elengedése, mint méltányos, jóváhagyatik.

Zenta város tanácsának jelentése az 1873-ik évi városgazdai számadás újbóli megvizsgálása tárgyában. Felterjesztetik a miniszteriumhoz.

Ugyannak jelentése az 1874-ik évi város gazdai számadás újbóli megvizsgálása tárgyában. Felterjesztetik a miniszteriumhoz.

Ugyannak jelentése az 1875-ik évi város gazdai számadás újbóli megvizsgálása tárgyában. Felterjesztetik a miniszteriumhoz.

Szentmárton község képviselőtestületének 1885. évi 178. szám alatt, a szemeses köthártyalobosok gyógyításából felmerült orvosi díjak leszállítása tárgyában hozott és felebbezett határozata. Pótlásra s felderítésre az iratok visszaadtnak.

Petrovosczei község képviselő testületének határozata az elüljárók napidíjainak megállapítása tárgyában. Helybenhagyatik.

Apatin községének határozata a vágóhid megvétele, úgy annak kezelése és a levágandó állatok után szedendő díjnak meghatározása iránt. Jóváhagyatik.

Mokry Dezső és Molnár József megyei állatorvosok fel-folyamodványa fizetésfelemelés iránt. Figyelembe nem vehető.

Pinterovits János volt lalityi jegyző özvegyének nyugdíjaztatása iránti kérvénye. 400 frttal nyugdíjaztatik.

Vojnovits Mátyás volt kovil-szentiváni jegyző özvegyének jelenleg Trifunovits István gardinoveci jegyző nevének kérvénye 200 frtnyi évi segélyezésének beszüntetése és végkielégítése iránt. Miután férjhez ment, elutasítatik.

Titel község kérvénye többrendbeli beszédhellen közöltségek leírása tárgyában. Leiratnak.

Vaskut község kérvénye 125 frt 20 kr. beszédhellen közmunkaváltás leírása iránt. Leiratnak.

Ó Szivac község kérvénye 168 frt 90 kr. 1884-ik évi közmunkaváltásdíj leírása iránt. Leiratnak.

Petrovosczei község kérvénye behajthatlanná vált 34027 frt 6 krnyi köztisztviselői követeléseinek leírása iránt. E rossz gazdálkodás miatti megbotránkozás hangsúlyozása mellett, leiratnak.

A hegyesi csataemlék bizottságának előterjesztése az emléksobornak felállításához szükséges területnek átengedése iránt. Átengedtetik.

Szentmárton község képviselőtestületének határozata a régi és új közevési bizotts. tagoknak díjazása és az ellen Stefanovits R. György és társai által beadott felebbezés iránt. A felebbezés elutasítatik, a határozat jóváhagyatik.

Mélykút község képviselőtestületének határozata a községi rendőrség szervezése és ez ellen Kis Mihály és társai által beadott felebbezés iránt. Elutasítatik a felebbezés; a közs. rendőrség szervezése a határozat érvényesülhet.

Moholy község képviselőtestületének határozata az ottani adóvégrehajtói állomás szervezése és ez ellen Barati Pál ottani lakos által beadott felebbezés iránt. Jóváhagyatik s a felebbezés mellőztetik.

Kiszás község képviselőtestületének határozata a közlegelő jövedelméből származó feleslegnek az ottani legelőfelosztásból felmerült költségeknek fedezése iránt. A korral, mint a törvénnyel ellenkező, feloldatik.

Ada községe és Adler Jakab adai lakos között kötött szerződés alapját képező térrajznak záradékolása iránt. Záradékoltatik.

Gospodince község képviselő testületének határozata Osztoics Lázár községi bírónak megszavazott 80 frtnyi jutalomdíj engedélyezése és ez ellen Poppovits Szávó és társai által beadott felebbezés. A határozat feloldatik.

Mélykút község képviselő testületének határozata egy iskola tantermeinek felállítására és az ezáltal szükségessé vált tanító fizetésének megállapítása iránt. Jóváhagyatik.

Mélykút község határozata Schmidt Lőrinc tanító nyugdíjaztatása tárgyában és az ennek alapján megkötött szerződés betervezése. Jóváhagyatik.

Czifrusz Ferenc kir. tanácsos, tanfelügyelő ur átteszi özvegy Váts Vukasin szül. Nénin Katalin nyugdíj vagy végkielégítése iránti kérvényét. Nem folyton tanított, nyugdíj kérelmével elutasítatik. 75 frtot végkielégítés címén fölvehet.

Ugyanaz átteszi Kátyánszki Gergely felső-kovili tanító nyugdíjaztatása iránti kérvényét. 390 frttal a község terhére nyugdíjaztatik.

Ugyanaz átteszi özvegy Kovács Istvánné szül. Kolopis Mária adójani volt tanító özvegyének nyugdíjaztatása iránti kérvényét. A szolgálati folytonosság megszakításán, elutasítatik.

Schick Mátyás főszabiró betervezte Gvozdgyák Gábor külai lakos által a cservenkei ipariskola javára tett 100 frtnyi alapítvány kezelése tárgyában hozott képviselő testületi határozatot és az alapító-levellet. Felterjesztetik a kultuszminiszteriumhoz.

Karváz. Zsigmond megyei árvaszéki ülnök nyugdíjaztatása iránti kérvénye. Nyugdíjaztatik.

Kresztics Lukács ó-becsei szolgabirósági irmo nyugdíjaztatása iránti kérvénye. 250 frttal nyugdíjaztatik.

Baiás Józsefné szül. Kis Etelka özvegyi nyugdíjának és két gyermeke nevelési járulékaiknak megállapítása tárgyában kérvénye 250 frttal és két gyermek után 84 frt nevelési pótlékkal nyugdíjaztatik.

Baderlicza György tb. főszabiró, mint a házközségi ügyek előadójának kérvénye nyugdíjigényének fentartása iránt. Hely adatik.

Dr. Molnár Károly köz. gyakornok, tb. aljegyző, mint a házközségi ügyek előadójának kérvénye nyugdíjigényének fentartása iránt. Hely adatik.

Nagy Kálmán főszabiró jelentése Titel községének az italmérségi regáléjog gyakorlata iránt alkotott szabályrendelet tárgyában. Megvonatik a jóváhagyás.

Zenta város tanácsának jelentése a községi képviselő testület által egy 4-ik adóosztályi állás rendszeresítése tárgyában hozott határozat jóváhagyása iránt. Helybenhagyatik.

A budapesti kereskedelmi és iparkamarának átirata egy Zentán alakítandó ipartestület létesítése tárgyában. Pártolólag fölterjesztetik.

Tripolszky László felebbezése Ada község képviselő testületének a mérnöki állást beszüntető f. évi 11. számú határozata ellen. Pótlás, illetőleg megvilágítás végett visszaadatik.

Ribiczey Béla főszabiró jelentése több járásbeli községének a községi kötelékbe való felvételi díj megállapítása iránt alkotott szabályrendelet tárgyában. Észrevételek merülvén fel, visszaküldetik.

Bukin község jelentése a községi képviselő testület által hasontárgyú alkotott szabályrendelet tárgyában. Észrevételek merülvén fel, visszaküldetik.

Mártonfi Endre kereszturi jegyző nyugdíjaztatása iránti kérvénye. 400 frttal nyugdíjaztatik.

Purács Dávidné nyugdíjsegély iránti kérvénye. Ez idő szerint el nem intézhető.

Szalay Frigyes karavukovai jegyző nyugdíjaztatása iránti kérvénye. 400 frttal nyugdíjaztatik.

Dr. Moinszky Milutin szenttamási lakos orvosi oklevelének meghirdetése iránti kérvénye. Meghirdetetik.

Apatin 1885., Gara, Nemes-Militics, Rigyica, Torzsa 1884., Bresztovác 1885., Kulpin, Csataalja 1884., Begecs 1883-84., Szóna 1884., Bajsa 1885., Petrovosczei 1884-85., Ó-Verbász 1884., Gospodince 1883., Gyurgyevó 1881., Nádaly 1880-81., Csurogh községek 1883. évi közpénztári számadásai, Kula 1884. évi kórházi és szegényalap, Petrovosczei 1885. évi Rudolf trónörökös ösztöndíj alap, Bajmok, Csonopla, Bajsa, Dautova 1886. évi pótköltségvetései, Ada, Ó-Kanizsa, Martonos, Moholy, Petrovác, F.-Szt.-Iván, Baracska, Gara, Vaskut, Sztanics, Almás, Jankovác, Katymár, Kunbaja, Madaras, Mélykút, Ó-Becse, Bezdán, Csataalja, Bajmok, Rigyica, Bikity, Hódságh, Lality, Pivnica, Rác-Militics, Bajsa, Hegyes, Ó-Morovica, Pacsér, Szeghegy, Topolya, Új-Futtak, Cservenka, Kucura, Kula, Torzsa, Monostorszeg, Prigl.-Szt.-Iván, Szóna, Ó-Kér, Csonopla, Petrovosczei, Bács-Földvár, Borsód, N.-Palánka, Dautova, Bácsujtalu, Karavukova, Glozsán, Vajszka, Új-Verbász, Járek, Új Szivac és Veprovác községeknek 1887-ik évi költségvetései. Jóváhagyatnak.

Gara, Petrovác, Sztanics, Filipova és Keryaja községek 1885. évi árvtári számadásai. Jóváhagyatnak.

A külai orvosválasztás a felebbezés mellőztével jóváhagyatik.

Legcélszerűbb alkalmi ajándék.

Itt vannak a karácsonyi és újévi ünnepek, melyeket a figyelem és szeretet kedves alkalmakul használ föl a hozzátartozók megajándékozására. Oly szokás ez, amelyet a kor reális felfogása sem tud kiszorítani divatból egyszerűen azért, mert ugyanannyi a megajándékozott, mint a megajándékozó és így természetesen a pro és kontra szavazatok száma körülbelül egyforma. És ha mégis fogyatéknélkül tovább virágzik e költői szokás: teljesen megfejtve találjuk e titkok a szavazatok egyenlősége mellett is azért, hogy a megajándékozottak túlnyomó nagy többsége nő, akiknek voksa a praksziban duplán számít.

Maradjon tehát a költői szokás továbbra is érvényben, de viszont engedjen a mult a jelennek valamit formában.

Ahol helyén valónak találjuk, ne vegyünk mihaszna csecse-becskéket vagy nyalánkságokat ajándékba, hanem nyujtsunk olyasmit, ami az ajándék becse mellett, egyrészt állandó értéket képvisel, másrészt pedig a takarékosági ösztön fölbresztésével a nemzeti közvagyonosodásnak tesz szolgálatot.

Ilyen praktikus és kitünően alkalmazható ajándéknak kínálkoznak a postatakarékpénztári betétkönyvecskék, illetőleg takaréklapok. Ezek a fentebb dicsért takarékosági szellem beoltása mellett, okosan kultiválva az egyéni jólétnek is kedvező alapot raknak és minden tekintetben megérdemlik azt, hogy a bőkezűség emléknapiain feljűk irányuljon a közfigyelem.

Nem vélnék tehát hiába való dolgot cselekedni, ha ezen újabb keletű közintézményre most alkalmilag föl hívjuk a közfigyelmet annál is inkább, mert a legkisebb összegtől a legnagyobb igénybe vehető és így minden viszonynak s minden élethivatásnak egyformán megfelel.

I. melléklet a „Bácska“ 101-ik számához.

Fontos irodalmi vállalat.

— A „Magyar Mesemondó“ Kiadja Mehner Vilmos, Budapesten. —
E lapok folyó évi december hó 3-án kiadott számának vezércikke a Trefort Agoston közoktatásiügyi miniszterünk által létrehozott s támogatott: „Magyar Mesemondó“ című népirodalmi vállalat hivatásának nagyhorderejű céljait fejtegetvén, hangsúlyozta, hogy a „Sobri“kat, „Rózsa Sándor“okat, „Zöld Marci“kat dícsőítő rémhistóriák mennyire megmetyélik a nép erkölcsi érzékét, mily rossz irányba vezetnek annak természetadta fantáziáját és mennyit rontottak eddig annak lelkületén.

Valóban, ha elgondoljuk, hogy sok évtizeden át a Csiziók, Almos könyvek stb.-féle című ponyvairodalmi termékek a néphire mily veszedelmes befolyást gyakoroltak, a becsületes munka és szorgalom példái, axiómái helyett a vakszerencse képtelen mondatai, a „százszendős jóvendőmondók“ jóslatai mint megannyi kór-magvak lettek széthintve a könnyen hívő és tudatlan nép között, — ha meggondoljuk, hogy a „Tatár Péter regéknyhójának“ egyedül csak a címe volt jó, de ami a regéknyhóban előadott, csupán a középkori rémes krónikák, lidérc-történetek irgalmatlan rossz versekben való, minden erkölcsi consequentiák nélküli előadását képezte, — ha továbbá végigtekintünk a „Bucsanszki“féle kiadásokon, melyek a ponyvairodalom legtöbb termékét szolgáltatják, s látjuk, hogy azok csak a „Tatár Péter“féle rossz irányú továbbfejlesztői voltak, ha még aztán a lapok törvényszéki rovataiba pillantunk s ott oly eseteket is olvasunk, minő például a nemrég meggyilkolt budapesti ócska-vaskecskedő esete, kinek egyik gyilkosa a törvényszék előtt azon vallomást tette, hogy a gyilkosság gondolata s végrehajtás módja „A Rókus kórház titkái“ című munka olvasása közben fogamzott meg agyában: rémülettel eltelve győződünk meg arról, hogy a veszélyes kóranyagokkal telített eddigi ponyvairodalom hány szörnyű bűnesetnek volt ápoló dajkája, mennyit, de mennyit rontott népiünk között, mely nép általában véve oly komoly és nemes, mindenjóra oly fogékony s mely nép egészséges érzéke, még ha önmagára hagyaték is, a legfelségesebb költészet forrásait nyitja meg, annak ezerszerü ereit képezi.

A „Magyar Mesemondó“ visszavezet a valódi költészet eme forrásaihoz s a nép erkölcsi és társadalmi életének, majd a régi időknek oly tanulságos történeti meséi el, énekei meg, majd ismét oly nótákat, „rigmusokat“, sőt tanácsokat is terjeszt, melyek valóban hivatva vannak javítani ott, hol az eddigi ponyvairodalom rombolt s mint a „Pesti Hírlap“ megjegyzi: deszinficiálni annak szétszórt kóroanyagait.

Nem lehet képzelnünk fontosabb irodalmi vállalkozást, mint aminő ez; — mindazok tehát, kiknek közvetlen gondjaira van bízva a nép, mint: annak elöljárói, magasabb és kisebb rangban egyaránt, vagy a akiknek feladata a nép művelése, mint: tanfelügyelők, az iskolák főnökei, tanítói, vagy akiket vagyoniuk, magán-életpályájuk összekötésébe hoz a néppel, mint: az uraságok, a gyárosok stb. — nem tehetnének a nép művelődése körül helyesebben, mint ha a „Magyar Mesemondó“ füzetait, saját hatáskörükben minél inkább terjesztenék.

Tizenkét egyves és huszonnégy félves dolgozat jelent meg az első évfolyamban, nem kevesebb, mint 720 ezer füzet — s mint e sorok írója a szerkesztőtől, dr. Ferenczy Józseftől, az országos közoktatásiügyi tanács titkárától értesült, még ezen évben egy milliót fog elérni a kiadott füzetek száma.

Maga a kultuszminiszter 144,000 füzetet vett már meg, a népoktatási kör 18,000-et, a gazda-kör pedig Jakab Ödönnek „Az Amerikába kivándorolt magyarok“ című munkájából 2000-et. A budapesti nagygyárosok ezerszámra rendelik munkasaiknak, Budapesten dalolva árulják, még a gőzhajókon is vannak utazó árusok, szóval a vállalat magas támogatója, a szerkesztő és Mehner Vilmos a kiadó mindent megtesznek, hogy ezen olyannyira fontos irodalmi vállalat prosperáljon, nagy céljait elérje, — csak a vidék az, mely eddig vajmi keveset tett. Pedig mily nagy a vidék intelligenciája, mily sokat tehetne e téren! és mennyire hivatásában, nemes kötelemében áll a vidék népének művelődését előmozdítani, mily nagy mértékben megközelítheti e célt, ha ezen vállalat füzetait minél tömegesebb számban juttatja el a nép között!

Hogy pedig ezen füzetek tartalmuknál fogva valóban megérdemlik a terjesztést, ezt a fővárosi sajtó már egyhangulag constatálta.

A szerkesztő rajta volt és folyton rajta van az irodalom legelső munkásait, eli-mert tehetőségét s jeles fiatalabb erőt csoportosítani a nagy feladat körül.

Mindjárt az első egy ives füzet „A tinó“ című elbeszélést adja Tolnai Lajostól, e kitűnő elbeszélő- és költőtől, kinek regényei s elbeszélései a való életet tüntetik fel, balladái pedig Arany Jánoséi után a legjelesebbek, legeredetibb felfogásúak, kinek minden munkája az igaz költészet melegét árasztja. „A tinó“ című művében is oly megkapóan írja le azt a ragaszkodást, moudhatni: beusó barátságot, mely a munkás nép és az ő munkás igavonó állatai közt van, hogy ez a mű csak mindjobban megszerethetési néppel az ő fáradságos munkájának ezen hü osztályosait. Eredeti mű s igazán a nép nyelvén van írva, jeles, mint e kitűnő író minden munkája s mint ez ugyane füzetek közt megjelent többi műve is, u. m.: „A lutris mester“, mely a lutri kárhóztos hatását festi, „A szép dobogói malom“, melynek alapeszméje az, hogy ne szeressünk — kettőt, még gondolatban sem, mert még a gondolat elárlásával is elkésérítjük hitestársunkat s szomorú eset fejlődhetik ki belőle.

Ugyanezen írótól versekben írva jelent meg „A zsugori“ című elbeszélés. Oly költői elbeszélés ez, mely számot tesz irodalmunk e nemű legjelesebb művei közt. S minők a versek itt!

A kis leány szorgos:

Még mások alusznak,
Ő öntöz serényen;
Keze, szemé áldás
Kerti veteményen.

Tehenet ellátja,
Csirkéit eteti;
Milyen sereg réce —
Bőven is szór neki.

Várják a malacok,
Nem sirva: örömmel.
A két hízó ártány
Vidáman rögög fel.

Galambok röpködnek,
Csattogtatnak felé —
Hát engem, angyalom,
Észre sem veszel-é?

Sugár barna legény
Nyitja ki az ajtót.
Othagyja a leány
A búzás szakajtót —

hogy, a mint illik, jegyese felé siessen.

„Az ördög cimborája“, „A hamis eskü“ és „Az ördög árka“ istenfélelemre intő történeteket beszélnek el. — A kártyavető asszony históriája“ és „Judith asszony a falu kuruzslója“ című elbeszélések pedig intve-intik a népet a kártyavető- és kuruzslóktól való őrizzkedésre.

Váradi Antal, az „Iskarióth“ költője „Az ekébe fogott gróf“ cím alatt adja szép versekben Szapáry Péter ismert történetét, a méltatlanul szenvedett sérelmek megbocsátását, az emberszeretet keresztényies felfogását, — Jakab Ödön erdélyi jeles poéta pedig ugyancsak folyékony, csinos versekben ad elő „Az Amerikába kivándorolt magyarok“ cím alatt egy szomorú történetet, melyben a kivándorlást kárhóztatja, — majd Ábrányi Emil, lord Byron „Don Juan“-jának kitűnő fordítója s kiváló költő „A kisbíró szava, vagy a lelkiismeret“ címen ad egy megrázó hatású verset elbeszélést, — továbbá Vargha Gyula, a jeles Schiller-fordító, ki előbb dalaival tünt fel, „Bodroglár, vagy a szerelmes kún vitéz“ cím alatt versekben szintén egy költői elbeszélést, melyben igen szép költői részletek vannak.

Ugyane költőtől vannak a félvesek első száma alatt „Nóták a magyar nép számára“, csak dallamot reájuk s izléses szép dalokkal lesz gazdagabb a nép.

Az egy ivesek közt találjuk Palotás Fausztinnak, ennek a jeles szegedi írónak, kit Szeged város törvényhatósága, további működésére való buzditásul, egy kötet munkája megjelenése alkalmával fényesen megjutalmazott, „Az igaz gyémánt“ című prózában írt elbeszélést, melyben egy becsületes embernek, kit a rágalom börtönbe juttatott, s leányának, kit a gyalázzattól való félelem majd a halálba visz, méltatlan szenvedéseit írja le, tősgyökeres magyar nyelven, meghatóan.

Ugy az egy ivesek, mint a félvesek közt találunk még több prózában írt elbeszélést, melyek mind-egyikének, épúgy mint a „históriák“-nak, a „rigmusok“-nak megvan az oktató és mulattató erkölcsi magvuk.

Van azután ilyen mű is: „A mi jó és ami nem jó“ dr. Hajnóczitól, tanácsok a nép számára, u. m.:

Jó a tésztát fehér lisztből gyúrni; a barna, korpás liszt nem egészséges.

Nem jó beteg emberrel fejteni a tehenet; a tej tovább viszi a beteg nyavalyáját.

Jó a csecsemőnek a legjobb tejet is fölförrelve adni, e egészségesen táplálja.

Nem jó, nagyon nem jó sok pálinkát inni, mert a testet-lelket tönkre teszi: előbb megbutít, azután megöl. Stb., stb.

„Miért pusztul a magyar nép“ cím alatt egy öreg doktor jó tanácsokat ad arra, hogy milyen legyen a gyermek-ápolás.

Vannak mulattató, kellemes szórakozást nyújtó kisebb művek, továbbá „Uj nóták“, majd „Fűszerezés versek“ Luby Sándor fejtűnt fiatal költőtől, melyek közt a nép szája ízéhez írott politikai verseket is találunk. Álljon itt belőlük:

Az északi medve.

Dúl-fúl a vén medve,
Nagyon rossz a kedve;
A derék kis bolgár népre,
Mert nem akar menni lépre,
El van keseredve.

Karmait mutatja,
Fogát vicsozgatja,
S oly dörmölést viszen végbe,
Mintha töle minden félne,
Adta fenevadja!

De a nagy hühóra
Ebredez Európa,
S látva, hogy bizony ökelme
Hátso két talpára kelve
Nem sántikál jóba:

Rákiált: „Hó, mackó!
Ne légy olyan taeskö!
Hisz ha nem férsz a bőrdöbe,
Majd kiráznak mi belőle,
S lesz belőle — zaeskö!“

Azután jők Jakab Ödöntől a „Székely nóták“, melyek közt nem egy tükrozi vissza a székely humort, mint például köztük ez:

Háromszéken van egy legény,
Három szál haj van a fején,
S az is csak csúf-ágra
Nőtt a feje búbjára.

Ha egy ilyen dib-dáb férfi
Léne hozzám csókot kérni:
Lehetne akárki,
De a szemét vájnam ki.

És ne gondolja senki, hogy a népnek dalokat adni szükségtelen; hogy a nép maga is költő; hogy megalkotja ő a saját dalait, — mert a nép izlését ez irányban is fejleszteni egyáltalán nem felesleges. Majd elveti ő azt, ami nem neki való, sőt be se fogadja, vagy átalakítja a saját felfogásához idomítva s itt-ott átfordítja a saját nyelvére azt, ami a szívéhez szól.

Sokan gondolják, hogy egy-egy felkapott szép népdal költője maga a nép. Pedig nem így van. Akárhány oly dalt hallunk énekelni a nép közt, melyet ugynevezett „müköltő“ teremtett.

Itt eszembe jut az a gyönyörű dal, melyet oly sokan a szó szoros értelmében népdalnak vélelnek s melyet az 50 es évek egy fiatal költője írt. Az a dal, melyet évek előtt a „Fővárosi Lapok“-nak is valaki mint „kecskeméti dalt“ küldött be, nagy szépségénél fogva közlés végett, s mely dal a következő:

„Köri pusztán, az endrődi határban
Levelezik a nagy hársfa magában.
Hej, endrődi határ öreg hársfája!
Búsulni jár a kis bojtár alája.

Kinyílik a tisztartó-ház ablakja,
Selyemhaju kisasszony néz ki rajta.
Hej, istenem! így sóhajt fel magába,
Mért vagyok én a tisztartó leánya?“

Ezt a dalt én valamikor gyermekkoromban, az 1857—1858-as években megjelent s Boross Mihály, a derék népiro által szerkesztett „Kalausz“ című népies szépirodalmi s ismeretterjesztő lapban olvastam, melyben „Bojtár Bandi“ cím alatt jelent meg Magyaritól. Nem is oly rövid dal volt az, hanem egész hosszú románc, melyben a bojtár még édes anyjától is busuzdik:

„Nekimegyek búmmal a nagy világnak;

Elfér abban bánata a fiának“, — s melyben a többi közt még ez a stropha is előfordul:

„Éjjel után három óra az idő,
Furulyaszó hallik onnan messziről,
Száll a nóta, berepül egy ablakon:
„Ne aludjék, ébredjen fel, kisasszony.“

És csak azután jó:

„Kinyílik a tisztartó-ház ablakja.“

Magyariban az időben felkapott fiatal költő volt, de csak rövid ideig. Egyszerre csak nem lehetett róla hallani semmit. Hova lett? Meghalt, mint az erdő fülemilje? Nem tudni. De a fülemile-dal egy hangzik: „Köri pusztán, az endrődi határban.“

Eszembe jut a jó „Kalausz“-ból az a dal is, mely így kezdődik:

„Hej! gazduram, adja ki a bérem,
Jószágát én tovább nem őrizem.“

Néhány év előtt itt Zomborban szelvében hallottam énekelni így:

„Hej! gazduram, adja ki a bérem,
Jószágát én már tovább nem őrzöm.“

Az előbbiből elhagyta a nép a felesleges, ennél pedig átalakította azt, ami nehézkes, ami nem dallamos.

Igenis, a jelen vállalat szerkesztője nagyon helyesen jár el, hogy dalokat is ad a népnek, ezzel elensúlyozza legalább a gombamódra termő sok rossz népszimű által terjesztett sejtjes dalok terjedését melyek közt még ilyenek is vannak:

„A Vargaék kertje alatt

Bodri kutya egyre ugat“ stb., mely dalban a csalfa asszony hütlensége inycsiklandoztató modorban van kadenciára és kottára szedve.

Isten mentsen meg ilyen kultiválásától a daloknak, — ezerszer inkább a „Magyar Mesemondó“ dalait!

Visszatérve ennek füzetekre, nagyon hosszúra kelene terjednie ezen cikknek, hogy az eddig megjelent füzetek mindegyikéről bővebben megemlékezzem. Csak felmlitem még, hogy a „Mit mesélt Nátán zsidó a török császárnak“ címűben Csengeri János jeles nyelvész és derék poéta vallási türelemre int, a „Miképen okosodott meg Kaszás Matyi az istennyilától“ című pedig megértetni iparkodik az iskolázatlan néppel, hogy mi a villámás, villamvilágítás, villamos telegráf. „Ez is imádság a magyarnak“ címen pedig a „Szózat“ és a többi nemzeti ének van egybefűzve.

Összefoglalva: elmondhatni, hogy sok van e füzetek közt olyan, mely a felnőttek, és sok olyan, mely az iskolázók számára is van írva. Így is van ez helyesen. Mert ha csak az előbbieket, vagy csak az utóbbiak részére készültek volna az eddigiek s készüléne az ezutániak, ugy a vállalat egyoldalúvá, szűkörűvé válnék, kitűzött s e cikk elején fejtegetett nagy célját tévesztené. Nem válhatik tehát tisztán a gazdák, ezek asszonyai, legényei s hajadonai irodalmává, vagy kizárólagosan gyermek- és ifjúsági irodalommá, hanem legyenek, a mint már vannak is, egymástól külön álló füzetek ugy az egyik, mint a másik részére.

Ezt a vállalatot terjeszteni tehát ugyszólván hazafiúi kötelesség. Tehet e téren mindenki; a töle kitelhető. Csak megtegye. Hisz oly olesók e füzetek! Az egy ivesek ára 4 kr., a félveseké 2 kr!

Itt átvesszük a „Fővárosi Lapok“ f. évi december 13-iki számának tárcáikéből a következőket záradékal:

„Ha csak minden tizedik iskolás gyermek kezébe jut egy füzet, (természetesen: kiválogatva, az, ami való az iskolás gyermekeknek és amit megértene, mint a hogy a budapesti gazdakör kiválasztotta Jakab Ödön fennidézett művét, a kivándorlás kárhóztatásának önkörében való terjesztése végett) évenként százezerekre mehet az elterjedt füzetek száma. Pest-Pilis Solt-Kiskunmegyének magának van 59 ezer magyarajku tanulója, Somogy-nak 36 ezer, Bács-Bodroghnak 35 ezer, Zalának 34 ezer és így tovább; ha az iskolákon kívül a társadalom érdeklődése is fölkelte, — mint ez Budapesten már is tapasztalható, mert a főváros maga majdnem annyit fogyasztott eddig, mint egész Magyarország, — akkor a vállalat elé tűzött cél megvalósítása lényegesen meg lesz könnyítve, sőt biztosítva.

Ha az angol Biblia Társaság az egész föld kerekéjén tud vállalatának elterjedést szerezni, miért ne törekedjünk mi is egy a közművelődés érdekében fáradozó, magyar nemzeti missiót teljesíteni akaró vállalat iránt érdeklődést kelteni?“ — hozzá teszem: ezen vállalatot felvirágoztatni!

E cikk befejezése közben értesülök, hogy megyénk érdemdús **alispánja és tanfelügyelője** ezen vállalat terjesztése kö-

rül saját hatáskörükben intézkedéseket tenni szándékoznak.

Ha a közigazgatás és tanügy ezen két kitűnő vezérférfia megadja az erkölcsi támogatást és irányt jelöl a vállalatnak e nagy megyében való terjesztésére: úgy nem lehet kétség az iránt, hogy e megyéből a ponyvairodalom veszélyes termékei kiszoríthatni fognak.

Dömötör Pál.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA”

X. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvmodjába küldendők

Hirek.

Az ünnepekre tisztelt közönségünknek minden jót kívánunk és kérjük, hogy tizedik évébe lépő lapunkat úgy szellemileg, mint anyagilag támogatni és befolyásuk körében terjeszteni továbbra is kegyeskedjenek. A következő lapszám pénteken jelen meg.

Bende püspök a királnál. Bende Imre újonnan kinevezett püspök f. hó 20-án délelőtt 9^{1/2} órákor ünnepélyesen letette az esküt király Őfelsége kezébe. Az esküveténél jelen volt Oroczy Béla b. Őfelsége személye körüli miniszter. Az esküment Bartos államtitkár olvasta fel. Az eskü letétele után a király kihallgatáson fogadta. Itt megjegyzé Őfelsége, örvend, hogy módjában volt őt nevezni ki püspökké, kinek hazafias és sikeres működéséről meg van győződve. A kihallgatás után Bende látogatást tett az összes közös minisztereknél, továbbá Oroczy Béla b. miniszternél és Szőgyény külgügyminiszteri osztályfőnökénél. Másnap d. e. 11^{1/2} órákor ment végbe a processus canonicus Vanutelli pápai nunciustól. Az tán a püspök tiszteltetére a nunciust délután 6 órákor díszbevitelt adott, melyre a diplomáciai testület tagjai is hivatalosak voltak.

Új főrendiházi tag. A hivatalos lap f. hó 22-iki száma közli: A főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. VII. t. c. 3. §-a alapján, magyar minisztertanácsom előterjesztésére: Mihajlovits Miklóst, budapesti ítéltáblán nyugalmazott elnökét, a főrendiház élethossziglani tagjává ezennek kinevezem. Kelt Bécsben, 1886. évi dec. hó 15-én. Ferenc József s. k. Tisza Kálmán s. k.

Kitüntetés. Őfelsége Kránitz János alezredesnek, a 6-ik számú (szabadka-zombori zászlóalj) honvéd gyalogféldandár parancsnokának, a III-ad oszt. vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

Kinevezések és címadohányozás. A király Őfelsége megengedte, hogy temesi Schiller Károly királyi tanácsos és szegedi pénzügyigazgató saját kérelme folytán állandó nyugalmába helyeztessék, s neki ez alkalomból, sok évi hű és buzgó szolgálataiért megelégedése nyilvánítottassék, egyszersmind Finácz Gyula királyi tanácsosnak és szatmári pénzügyigazgatónak hasonló minőségben Szegedre áttételét megengedte.

Kinevezés. A m. kir. honvédelmi miniszter a pétervári állandó felülvizsgáló bizottság polgárelnökévé Paresetich Felix újvidéki főispánt nevezte ki.

Kinevezések. Főispán ur ömeltósága törvényadta jogánál fogva kinevezte dr. Molnár Károly házközösségi előadót és Zákó Milán aljegyzőt tiszteletbeli árvászeki ülnökké; dr. Kresztics György titeli járvorost tiszteletbeli főorvossá és dr. Lovászi Márton közg. gyakornokot tiszth. aljegyzővé.

Athelyezés. Bärenthali Praxa Adolf es. és kir. 23. gyalogezredbeli hadnagy, ki mint hadapród városunkban is több ideig szolgált, a közös hadsereg tartalékából 1886 évi december hó 31-ével a m. kir. honvédség szabads. golt állományába áthelyeztetett.

Választás. A püspöki szabályrendelet 3. §-a értelmében a f. hó 12-én megújított iskolaszékbe a zombori róm. kath. tanítótestület kebeléből közfelkiáltással Jauch Ferenc tanító lett iskolaszéki taggá kiválasztva; Jauch azonban hivatkozva sokoldalú elfoglaltságára s előrehaladt korára, megköszönvén a benne helyezett bizalmat, e tisztséget el nem fogadta. Ekkor titkos szavazással Temunovich Tamás és Lukits Béla néptanítók lettek iskolaszéki tagokul megválasztva. Lukits Béla néptanítót kartársai ezúttal negyedszer tisztelték meg eme tisztséggel.

Kinevezés. Róza János, újpesti áll. polgári leányiskolai igazgató, a szabadkai tanítónépképző-intézethez rendes tanárrá neveztetett ki.

Kinevezés. Az apatini erdőhivatalhoz Wolf Attila erdőzámtiszté, Horváthy Ferenc pedig erdőszelölté neveztetett ki.

Karácsonyfa ünnepély. Csütörtökön dél után 3 órákor ötidike folyt le a humanitás azon meghatározó ünnepélyének, melyeket a helybeli jótékony magyar nőegylet oly áldásos sikerrel rendszeresített Bevezetésül Jauch érdemes tanító ur énekára egy imaszerűen áhíratos zsoltárt énekelt el, mely után dr. Margalits Ede, a nőegylet titkára, ezen ünnepélyek megteremtője és fentartója, lépett a médiumra és megköszönvén a közönségnek eddigi szives pártolását, kikérte azt a jövőre is. A nőegylet — úgymond — kétös célt szolgál ezen ünnepélyek rendezésével: a valóságosság és jótékonyosság nagy eszméit. Mert vallásosság

nélkül sem az anyagi haladás vívmányai, sem a tudomány merész szárnyalása nem biztosítanak az emberi kebelnek zavartalan boldogságot. A tudás fátylaja a saját füstjével beködözi, a saját hamujával pedig áltátszóan behint a maga fénye körében derengő világot. A lét főproblémái, a láncolatok okozatok végokai mind homályba vesznek, melyet csak az élő hit mécsé tud kibékitően eloszlatni. Innenvan, hogy bölcs fejedelmek és ország-lók a vallás kultuszát iparkodtak népeik közt meghonosítani. E célt szolgálja az összes modern államélet megalakítójának, a most születő kisdéd Jézusnak emlékére szánt örömmünnp is. Másodsorban a jótékonyági eszme szolgálata és terjesztése vezérli a buzgó nőegyletet. Ugyanis az erények legnemesebbikét, a hálára és köszönetre nem számító felebaráti szeretetet ápolja akkor, midőn felruhazza azokat, akikre csak nélkülözést mért balsorsuk. Ezen teljesen önzetlen és így egyedül a rokonszenven nemessége által sugalmazott felebaráti szeretet egyrészt fejleszti a titkos könyörület túlvilági megjutalmazójában vetett hitet; másrészt pedig villámhárítóként iparkodik kártalanul levezetni a pauperizmusnak hazánkhoz egyre közelebb dübörgő menköveit. Vajha ezen lélekemelő nemes szokás a jövő években méltó folytatását lelje és a most felruházott 134 szegény gyermeknek könnybe vegyült bálimái ezerszeres áldása letézzék a kegyes adakozókat. — Ezután a fáradhatlan előtök és törzsikara a legnagyobb rendben kiosztották a ruhákat és ajándékokat és a közönség által szokott nagy érdeklődéssel kísért magasztos ünnep véget ért.

A zombori kaszinó-egyleti dalárda a kaszinó helyiségében, Szilveszter estjén, dal- és táncestélyt rendez. Továbbit a falragaszok.

Iskolatakarékpénztárak. Az orsz. gazdasági egyesület iskolatakarékpénztári szakosztálya folyó hó 18-án tartott ülésén benyújtott jelentés szerint, az iskolatakarékpénztárakkal az iskolaév elejéig foglalkoztak 397 helyen 581 iskolában (73 bejegyzett iskolától nem érkezett kimutatás) 1641 osztályban. A gyűjtéssel foglalkozott 926 tanító. A betétek száma 28,256 és a betett összeg tesz 113,264 forintot. A szaporítás 64 helyen 64 iskola, 151 tanító és 4762 betét. Összeadva a 11 évi eredményt, a betétek száma 147,595, azaz 886,234 forint. A takarékbetétekkel foglalkozó iskolák közt állami iskola van 170, államilag segélyezett pedig 26. A szakosztály, midőn e jelentést tudomásul vette, elhatározta, hogy felkéri a vallás és közoktatásügyi minisztert, hogy hívja föl a többi állami iskolákat is a takarékpénztári intézmény behozatalára. Főlkérendő lesz ezenkívül egy a közoktatásügyi, mint a kereskedelmi minisztert, hogy az eddig nyújtott állami segélyt a jövő évre teljes összegében nyújtsanak, s a kultuszminisztert az iránt, hogy a jövő évi budgetbe az iskolatakarékpénztárak részére néhány ezer forintnyi államszegély vétessék fel. — Azt a kérdést is tárgyalták, vajjon a nagyérdeműeket fölmutató postatakarékpénztári intézményvel szemben továbbra is főtartassék-e az iskolatakarékpénztár intézménye. A szakosztály kimondta, hogy az iskolatakarékpénztári intézményt főtartani óhajlja, oly módon, hogy a pénztárak kezelői felhívataknak a begyűlt tőkéknek a postatakarékpénztárakba leendő helyezése. Kimondta egyszersmind a szakosztály, hogy tevékenységét főleg azokra a községekre terjeszti ki, a hol még postatakarékpénztár nincs. Végül megejtették a sorsolást az iskolatakarékpénztárak kezelő tanítók jutalmazására iránt. Megyéinkből az iskolatakarékpénztárak kezelő tanítók közül Pozsonyi Béla (Csantavér) és Brauner Adolf (Zombor) tanítók 25—25 frtnyi jutalmat nyertek.

Meghívó. A palánkai kaszinóban f. é. december hó 31-én tartandó zártkörű Szilveszter estélyre. Beleptéldij személyenként 50 kr. Felülvezetések köszönettel fogadhatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. Kezdeté esti 8 órákor. A tisztajóedelem a jövő évi ált. kiállítás-alap javára esik. Teljes tisztelettel a kiállítási bizottság. — Műsor: 1. „Dalaim”, költemény Csupor Gyulától. Felolvassa a szerző. 2. „Hymnus az éjhez”, Beethoven-tól, éneklé a palánkai dalárda. 3. „A vándor”, Petőfi Sándortól, szavalja Nityin János. 4. „Magyar népdalok”. Előadja Wittich László. 5. „Torzrajzok”, Büchler Róbert-től. 6. „Schlemils verschwarztes Schicksal”, A. Hopf-től, előadja Pollák Zsiga. 6. „Szerb népdal”, éneklé a palánkai dalárda. 8. Rög tönzött tombola, a palánkai dalárda javára. 9. Zene hangverseny. 10. Éjtélkor a régi esztendőnek elbűcszátatása és az új esztendőnek érdekes módon való üdvözlete.

Meghívás. Az országgyűlési képviselőválasztóknak 1887. évben érvényesül birandó névjegyzékének az 1876. évi XVIII. t. c. 3. §-a értelmében leendő széküldése s illetve felterjeszthetése végett Bács-Bodrog megye központi választmánya hivatalos helyiségben folyó évi december hó 28-án, kedden délelőtt 9^{1/2} órákor ülést tartand. Mire a központi választmány tagjait tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1886. évi december 22-én. Schmausz Eadre s. k., alispán mint a kpv. elnöke.

A Geiger-féle negyed millió lopás. Olsavszky Jenő szabadkai vizsgálóbíró erélyes és körültekintő eljárása folytán annyira haladt ez ügyben a vizsgálat, hogy a legnagyobb valószínűség szerint sikerülni fog a büntetettek ellen perrendszerű bizonyítékot előállítani. A bizonyítékok egész halmaza Vucetics Imrét, Törköly Verkát, Madaczky Antalt, Szabó Józsefet, ennek feleségét és leányát jelölik ki a tetteseknek. A főbűnös Vucetics Imre, kinek ez ideig 16 álneve van, Kalocsán a keceli pusztán rendszeres lóköto volt. Hogy bűnös életmódját elpalástolja, Kalocsán földet hasznobérelt. Egyébként jóval ember, a kit környezete és ismerősei mindig tisztelték és szerették. A temesvári kir. törvényszék által 5 évi fegyházra volt ítélve, honnan azonban megszökött. Ezenkívül a kalocsai kir. törvényszéknek ellene még 17 büntett elkövetése miatt foly a vizsgálat. K. Kun-Halason szintén le volt tartóztatva, hol betöréses lopás miatt foly ellene a vizsgálat. Azonban onnan is meg tudott szökni. A kalocsai kir. törvényszék kiküldötte Rácz aljárásbíró e hó 14-én volt Szabadkán, hogy Vucetics Imrét többrendbeli bűnyben kihallgassa. Vucetics Imrétnek álnevei: Szabó Imre, Szabó János, Kalmár Imre, Péntes Imre, Kacsó Imre, Vajda János, Szklenár Antal, Hegedűs Imre stb. A szintén Szabadkán letartóztatott

Törköly Verka, az előbbi bűnösnek a szeretője, az ó-becsei fogházból szökött meg. Ezenkívül Kis-Kun-Halason több lopást követett el, és így a halasi királyi járásbíró is igényt formál rá. Madaczky Antal körözött szökevény a legnagyobb valószínűség szerint szintén részt vett a Geiger-féle betöréses lopásban. Szabó József, ennek neje és leánya eszéki lakosok ellen szintén számos gyanuok forog fen, hogy a Geiger-féle betöréses lopásban bűnrészesek. A leány szépen és tisztán beszél magyarul, de csak horvátul ír, mert mint a vizsgáló bíró előtt vallotta: Horvátországban senkit sem szabad a magyar írásra megtanítani — A vizsgálat folyamán az is kiderült, hogy Geiger Adolf szabadkai lakos negyedmillióját Szegedről elhajtott lovakkal és kocsival szállították el a tettesek. Vucetics Imre a Szegedről ellopott Schütz féle lovakkal és kocsival október hó 30-án délután megfordult Eszéken s a szabadkai lopás után ugyanazon lovakkal és kocsival Baján a „Vörös kereszt” szállóban érkezett s itt a lovakat s kocsit hátrahagyva, eltűnt. Mielőtt azonban a szállóból távozott, a kocsit saraglyájából a széna alól nagyobb csomagokat vett magához. S most a szabadkai rendőrség azt hiszi, hogy azokban a rejtélyes csomagokban Geiger negyedmilliója volt.

Keresztetik egy 100—120 ezer forintra tartott és a jelen viszonyok között annyit meg is érő bácskai birtok. Ajánlatokat elfogad és közvetít a kiadóhivatal.

Karácsonyi szünetek. A zombori főgymnasiunban a karácsonyi szünetek csütörtök délután kezdődtek és kedden estig tartanak.

Válasz (d+gy) úrnak a „Bácska” 99. számában megjelent cikkre. T. Szerkesztő úr! Én nem csak a csatának megnevezését támadtam meg, hanem az egészet, a mit Horváth és utána a többi történetírók mondanak. Kérem azt megengedni. Ügylátszik, már senki sem meri állítani, hogy a csata a hegyesi határban vitatott. Történeti hibát vagy botlást soha se vétek helyreigazítani és talán nem is lehetetlen. Jausz János

Az unitáriusok válópöreinek ügyében a kir. kuria plénuma tudvalevőleg fontos döntvényt hozott. A döntvényt szövegezésére kiküldött bizottság azt következőleg állapította meg. „Tekintve, hogy az Erdélyben bevett unitárius vallás az 1848. XX. t. c. által Magyarországon is törvényesen bevett vallásnak nyilvánított; tekintve, hogy az 1868. XLIII. t. c. 14. §-a Erdély mindazon törvényeit, melyek az erdélyi területen és a korábban ugynevezett magyarországi részekben a bevett vallásfelekezettek, egyházak és egyházi hatóságok vallásgyakorlatát és önkormányzati szabadságát, jogegyenlőségét, egymás közti viszonyát és hatáskörét biztosítja, fenntartja; — tekintve, hogy a vegyes házassági válópörökről intézkedő 1868. XLIII. t. c. 2 §-a a kötelek érvényességének kérdésében az egyházi bíróságok hatáskörét általában és névszerint az unitáriusokra nézve is fenntartván, kivételt csak a két evangélikus hitfelekezetet magyarországi hűveire nézve tesz; tekintve, hogy az 1868. LIV. t. c. 22. §-a a házassági pereket a keresztény vallásfelekezetteknek és ezek közt névszerint az unitáriusoknak is fennálló egyházi hatáskörébe utalja; tekintve, hogy az unitárius hitfelekezettek, ugy a magyarországiak, kik az 1868. LIII. t. c. 20. §-ánál fogva valamely, a magyar állam területén belüli létező egyház-község tagjával lenni tartoznak, valamely az erdélyiek is, a magyar szent korona alá tartozó egész államterületre megválasztott és ily minőségben legfelsőbb helyen megerősített püspökökkel, mint egyházfővel egy egységes egyházi szervezet kötelékében állanak, — tekintve, hogy az unitárius vallásfelekezetteknek az ország erdélyi területén korábban fennálló s most az ország egyéb részeiben lakó unitáriusokra nézve is szervezett egyházi bíróságok vannak. tekintve, hogy ezekből kifolyólag az 1868. XLIV. t. c. 36. §-ának rendelkezése, hogy a mennyiben a mindkét felekezeti evangélikusok és unitáriusok egyházi bíróságai rendezve nem volnának, azok válóperei világi bíróságok hatáskörébe tartoztak, az unitáriusokra nézve alkalmazást nem nyerhet, minthogy az idézett törvényszakasz végbekezdése is az ily válópörökben követendő eljárásra nézve csak a mindkét felekezeti (magyarországi) evangélikusokat illetőleg tartalmaz intézkedést: Mindezek alapján a m. kir. kuria polgári és büntető tanácsának teljes ülése, vonatkozólag 3836—1886. esetre és egyezőleg a fennállott kir. semmitőszék 25,157—1878. és a kir. kuria 6593—1885 sz. és több hasonló határozataira, kimondja, hogy: Magyarország erdélyi területén fennálló unitárius egyházi bíróságok hatásköre házassági válóperekben kiterjed az ország egyéb részeiben lakó unitáriusokra is.

Pályázat van hirdeté a városháza titkos drótleple alatt egy száz forintos Parcsetich-féle ösztöndíjra december 30-ig

A helybeli betegsegélyző és temetkezési egy-letnek gyönyörű szép zászlója immár elkészült és az új év egyik első napján fog felszenteltni. Zászlóanyául özv. Joksmanné uraőt sikerül megnyerni.

Új orvos. Mibelits Lajos, zombori születésű, verbázi illetőségű katonarvos, a napokban tette le az orvostudori szigorlatot és főorvosi minőségben Triesztre vezényeltetett.

Újvidék képviselőjelöltje. Az újvidéki szabadlevű párt, mint a fővárosi lapok újságolják, a püspökké kinevezett Bende Imre helyébe Moricz Pált lépteti föl képviselő jelöltnek.

Meghívás. A zombori kereskedő- és iparos-ijuságot — a közelgő farsangban rendezendő bál ügyében — e hó 26-án, esti 7 órákor, Szabadka Nándor vendéglőjében, tartandó értekezletre van szerencsém tisztelettel meghívni. Zombor, 1886. évi december hó 21-én. Többek megbízásából: Sztrilich Zsiga elnök.

Pályázat. Bács-Földvár közönség póstamesteri állomásra pályázat van hirdeté.

A határvideki házközösségi törvény fogantatása küszöbön áll, a meunynben a belügyminiszteriumban január hó 1-én megkezdé működését az a tanács, mely e kérdésben harmadikulag működni hivatott. E végből külön osztály állítottott fel, melynek elnöke Trifunácz Pál miniszteri tanácsos.

Árverés. Juhász Erzsébet 926 frtra b. ingatl. dec. 29. Szabadka.

Beteg hivatalnokok szabadságolása. Pest-megye közönsége a f. évi XXI. t. c. alapján szabályrendeletet készített az eljárási módokról az esetre, ha a tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzet tagjai betegség vagy szellemi fogyatkozás következtében egy évig terjedő szabadságidő után sem nyernék vissza munkaképességüket. A belügyminiszter a tervezetet, mivel az a törvény szellemének, illetve a közszolgálat érdekeinek s méltányossági tekinteteknek kellően nem felel meg, nem hagyta helyben s válaszában részletesen kifejti azokat az irányelveket, melyek ily szabályrendeletnek alapját képezik. E szerint az illető tisztviselők a megyei fő-, illetve járás orvosa által megerősített bizonyítványra három havonként megújítandó s egy évig terjedhető szabadságot kaphatnak, mely idő alatt rendes fizetésükhöz és lakpénzükhöz igényük nem szűnik meg, sőt átalányait is megtarthatják, de ebből a megfelelő szükségleteiket fedezni tartoznak. Ha az illető egy év után sem nyernék vissza munkaképességét, állásától felmentendő, illetményei beszünetelendők s nyugdíjba lép, melynél az egy évi szabadságidő is beszámíttatik.

A póstatakarékpenztár november havi forgalma a főkimutatás szerint következő volt: 36,503 betéttel 230,416 frt 44 krt tettek be és 7269 felmondás alapján 146,149 frt 79 krt vettek vissza. A novemberi 376,566 frt 23 krt forgalom csekélyebb az októberinél, a 84,266 frt 65 krt tiszta betét azonban valamivel túlhaladja az októberi 69,046 frt 51 krt megtakarított tőkét. A betevők száma 78,279 ról 81,427-re, s a betevők átlagos tiszta követelése 15 frt 88 krról 16 frt 29 krra emelkedett. A járadékkönyvecskére elhelyezett és a magyar kir. póstatakarékpenztárnál letétben őrzött értékpapírok névértéke 137,500 frt, a betevőknek készpénzben megtakarított összege 1,327,003 frt 15 kr s így a m. kir. póstatakarékpenztár fenállása óta november 30-ig a betevők által megtakarított összeg 1,464,503 frt 15 krt tesz.

Nyomozás. Aperlits Milán rablógylősség büntetvényt terhelő ósztapári illetőségű egyén nyomozandó és elfogatása esetén a legközelebbi kir. ügyész-séghez kísérendő. Születési helye Ó-Sztapár, gör. kel. vallású, 28 éves, nőtlen, napszámos, termete közép, arca hosszas, haja szőke, szemöldöke szőke, szemek kékesekek, orra és szája rendes, fogai épek, ismertető jelei nincsenek. Zombori kir. törvényszék.

A pénzügyi közigazgatási bíróság a következő döntvényt hozta: Ha a 800 frt értéket meg nem haladó peres ügyben felperes, keresetében vagylagos kérelmet terjeszt elő s a vagylagos kérelem egyike szám szerint kifejezett pénzügyi megítélésére vonatkozik, és a midőn ily esetben a perbíróóság az illetéki szabályok 92. §-ában elrendelt leletfelvétel mellőzésével a meghozott bírói ítéletet illetékszabás végett közli a kiszabási hivattal: az illetékkiszabásnak a peres feleket képviselő ügyvédek terhére azon a címen, hogy ezek az ítélet illetékek bélyegjegyekben való lerovását az ítélet meghozatala előtt elmulasztották, — nincsen helye.

Irodalom.

Uj zenemű. Mennér Sándor zeneműkereskedésében Szegeden megjelent a „Zsüllér leány” legújabb népsziműnek összes eredeti dalai 1. Szeged felett. 2. Piros hajnal. 3. Nem zörög a falevél. 4. Őszi szellő. 5. Hol vagy, hol vagy. 6. Kis pacsirta. 7. Páros csilag. 8. Nem jó mindig. 9. Lányok, lányok. 10. Huzzad cigány. 11. Csak azért se. 12. Tiszaparti malomcsárda. 13. Daru madár. 14. Ha meghalok, elhervadok. 15. Zöld erdőben vadgalambok. 16. Friss csárdás. Szövegét írta Pósa Lajos, a népsziművet Molnár György, zenéjét pedig Dankó Pista, kinek eddig megjelent dalai a legnépszerűbbekké váltak. Melegen ajánljuk e díszes kiállítású dalgyűjteményt a zenélő közönség figyelmébe, mely karácsonyi ajándéknak különösen beválik. Ára a 16 dalnak 2 frt.

Irodalmi jelentés, egyszersmind fölhevás megrendelésre. „A Megváltó” című, 20 ivnyi terjedelmű könyv (írta dr. Buza Sándor) első kiadású példányai (3000) fél év alatt elfogytak. Ugyanezen má második kiadásban is — ugyancsak 27 képpel — megjelent, és pedig tekintettel annak szélesebb körben való elterjedésére, olesó, népies kiállításban. Ára füzve 60 kr. Akí 10 pld. felül rendel, bérmentes elküldéssel kapja. Áldozatok erga 3 sacra is megrendelhetik. A megrendelést csak alulírthoz kérem intézni, mint kiadótulajdonoshoz. Altgradiska (Szlavonia.) P. Angelicus.

Mehner Vilmos fővárosi könyvkiadó kiadásában megjelent Vas Gereben összes munkáiból a 27—30. számú füzet. Egyes füzet ára 25 kr. A műhöz igen díszes bekötési táblák kaphatók és pedig piros vagy barna színben. Egy-egy táblának ára 45 kr és minden kötethez külön kapható. — Ugyanott megjelent Garai János összes munkáiból a 7—10. sz. füzet. Egyes füzet ára 35 kr.

Jegyzőkönyv.

Felvetették a Bács-Bodrogh megyei községi és körjegyzők együletének Zomborban a megyeháza II. k. emeleti kistermében tartott ezidei rendes évi közgyűlésében.

Jelen voltak: Elnök: Radimetzky Ferenc; alelnök: Bosnyák János; főjegyző: Zsupánszky Lyubó; első jegyző: Preszli János; pénztárnok: Eimann Károly; tiszteletbeli tag: Mihályi János Bács-Bodrogh megyei árvászéki elnök; rendes tagok: Kaich József, Kapetanovits János, Halm Emil, Rédei Lajos, Scherer Lajos, Fülöp Kálmán, Zányi József, Mártonfy Károly, Stumpföger Ede, Rauschenberger Adolf, Budanovits Árpád, Hirmann Miklós, Berzenkovits Péter, Scultéty Kornél, Aranitzky Athanasz, Mirits Sándor, Szende Lőrinc és Weinrich Dániel.

I. Elnöklő Radimetzky Ferenc egyleti elnök a mai napra összehívott közgyűlésen megjelent egyleti tagok szíves nyilatkozása után a közgyűlést megnyitotta nyilatván, a jegyzőkönyv vezetésével Zsupánszky Lyubó egyleti főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Preszli János első jegyzőt megbízván, felolvastatja az egylet működéséről és vagyoni állásáról szóló elnöki jelentést, melyben sajnálkozását

fejezi ki a felett, hogy a megyei jegyzői egyletek munkálatai és az általuk szolgáltatott adatok alapján az országos központi jegyzői egylet kormányzói által összeállított és szerkesztett „Emlékiratban” felüllet irányelvek az időközben életbe lépett új községi törvényben alig nyertek kifejezést s ezzel szemben azon iránybani buzdítással, hogy a jegyzői kar hatáskörébe utalt sokoldalú, terhes és anyagi felelősséggel is kapcsolatos teendőket hatványozott figyelemmel, szakértelemmel párosult ügybuzgósággal, fáradhatlan szorgalommal és önfeláldozó kitartással teljesíteni igyekezzünk, abban lel megnyugvást, hogy e díszes megye bíltos kormányzói a jegyzői kar jogos és méltányos kérelmeit a jövőben is istápolni fogják.

Áttérve a múlt évi közgyűlés határozatainak mikénti foganatosítására jelenti:

Hogy Karl Bálint volt egyleti pénztárnok a benne helyezett bizalomhoz képest — hite nem várva a csődbejutott „Cservenkai előleg és beleügyelet” fizetőképességét — az abban általa elhelyezett egyleti készpénz f. évi november 8-án a reá mai napig eső kamatokkal készpénzben, sajátjából teljesen fedezvén, a számadási felmentvényt részére kiadatni javasolja.

A legközelebbi múlt közgyűlésen V. sz. a. hozott határozattal nyert felhatalmazás folytán a Zsupánszky Lyubó által összeállított „Átnézete azon határidőknél, a melyeket a községi közegek az állami, törvényhatósági- és községi közigazgatás terén rájuk ruházott teendők teljesítése alkalmával betartani kötelezetnek” című nyomtatvány-mintákkal felszerelt munkát a külön jegyzőkönyvben foglalt észrevételekkel kiegészítve és kiigazítva, egyletünk nevében az országos központi jegyzői közgyűlésen önálló indítványképpen bemutatván, öfömmel jelenti, hogy ezen egyleti főjegyzőnk által ritka szakértelemmel és laudakást nem ismerő fáradságos szorgalommal összeállított „Átnézete” általános nagy érdeklődést keltett és indító okul szolgált az országos központi egyletnek, hogy a bemutatott munkától alapul véve, a községi és körjegyzők irodái és számviteli ügykezelésére vonatkozó kézikönyv megírására 300 frtnyi pályadíj kitűzése mellett pályázatot hirdessen.

A VI. számú határozattal az erdélyrészi közművelődési és a felsőmagyarországi magyarosító egyesület részére egyenként 20 frt (husz frtban) kiutalványozott összegeket azon okból nem küldötte el rendeltetési helyére, mivel egyletünk pénztárát oly kedvező helyzetben lévőnek tudta, hogy a minden szépért és nemesért lelkesülő Rédei Lajos kartársunk által fentnevezett egyletek részére összegyűjtött 83 frtnyi összeg hozzászámítása után mutatkozó s az alapítói tagdíjként megállapított 100—100 frtnyi összegek kiegészítésére szolgáló különbözet is immár pótlólag megszavazható.

A közgyűlés VII. számú határozatához képest az ijesztőleg felszaporodott tagdíjak behajtása iránt igénybevett elnöki intézkedések igen szép siker koronázta, amennyiben a nagyságos alispán ur által kibocsájtott rendelet és a kartársak részéről bebizonyított köteleltségérzet folytán a tagdíjhátralékok kevés kivétellel, mind befolytak. Az egylet vagyona feletti jelentés a következő adatokat tüntetvén ki: a folyó évben eddig felmerült összesen 292 frt 64 krra rugó kiadás levonása után mutatkozik 1223 frt 32 krnyi tiszta vagyon, amely áll: 849 frt 32 kr készpénz és 374 frt követelésből, mely utóbbi összegből az egyleti pénztárnok által összeállított s kellően indokolt névszerinti kimutatással 147 frtnyi tagdíj hátralék behajthatóság címén külön indítvánnyal törésre fog javasoltatni s így a jelenlegi hátralék a múlt évihez képest 431 frttal csökkent.

A f. évi október 19-én eszközölt pénztári rovancsolás alkalmával az egyleti pénztár is a legnagyobb rendben találtatott.

Végül szomorú köteleltségének tartja megemlékezni azon kartársainkról, kiket legutóbbi közgyűlésünk óta a kérélnhetlen halál soraink közül kiragadott. Elvesztettük Sándor János baracskaí és Pinterovits János lalityi kartársainkat, karuak érdemes tagjait s midőn az elköltözöttektől szívünk mély fájdalommal bucsuzunk el, őszintén kívánván, legyen nekik a takaró hant könnyebb, mint az élet súlyos terhei s legyen emléküik áldott és örök azok között, kiknek tisztelt és szeretett barátai és kartársai voltak. E szerint egyletünk rendes tagjainak létszáma kettővel fogyott, 12 új tag belépésével szaporodott. Van tehát egyletünknek jelenleg összesen 166 rendes, 1 pártoló és 6 tiszteletbeli tagja.

Egyhangulag határozatott: A felolvasott elnöki jelentés — a halálozásokra vonatkozó rész kivételével — a választmányi javaslat szerint öröndetes tudomásul vétetik.

Karl Bálint volt egyleti pénztárnok részére az 1884. évi számadási felmentvényt kiadatni s erről nevezett kartárs ur jegyzőkönyvi kivonattal értesítendő.

II. Elnök szóbeli jelentést tesz a magyarországi községi- és körjegyzők központi egyleti közgyűlésére kiküldött bizottság működéséről, illetve az 1886. évi szeptember 8-án Budapesten tartott közgyűlés lefolyásáról.

Egyhangulag határozatott: A választmányi javaslatához képest a bemutatott s a szakközlönyben is közzétett közgyűlési jegyzőkönyv tudomásul vétetik.

III. Eimann Károly egyleti pénztárnok bemutatja az 1885. évről szerkesztett egyleti pénztári számadást megvizsgálás végett.

Egyhangulag határozatott: A választmány által Zányi Félix és Weinrich Dániel személyében kiküldött számvizsgáló bizottság írásbeli jelentése tanúságként az 1885. évi egyleti pénztári számadás hibátlannak találtatván, Eimann Károly egyleti pénztárnok részére ezen elfogadott és jóváhagyott számadásra nézve a felmentvényt ezenel kiadatni.

IV. Elnöklő Radimetzky Ferenc egyleti elnök előterjeszti az 1887. évre szerkesztett költségvetési előirányzatot átvizsgálás és jóváhagyás végett.

Egyhangulag határozatott: Az 1887. évre 480 frt bevétellel és 345 frt kiadással előirányzott és senki által nem kifogásolt költségvetési előirányzat a választmányi javaslatára jóváhagyólag elfogadtatik s annak hitelesített másolata Eimann Károly egyleti pénztárnokkal közölni rendeltetik.

V. Felolvasatván a nagyságos alispán urnak

6611/1886. sz. a. kelt, a közs. jegyzői nyugdíjalap ellenőrző választmány megválasztására vonatkozó rendelethez, egyhangulag a következő határozat hozatott: A községjegyzői nyugdíjalap ellenőrző választmány tagjaiul az egyleti választmány javaslatára a következő kartársak választattak meg: Bosnyák János bezdáni, Jellmann József apatini, Rauschenberger Adolf prigl.-sz. iváni, Preszly János kernyai, Eimann Károly új-szivaci, Deák Andor esonoplai, Zányi Félix bresztováci, Radimetzky Ferenc topolyai, Rédei Lajos bajmóli, Kaich József nemes-militicsi, Brezsovszki Vászár ósztapári és Zsupánszky Lyubó ó-szivaci jegyzők.

Mely választás eredményéről nagyságos alispán urhoz külön jelentés terjesztendő fel, a megválasztottak pedig jegyzőkönyvi kivonattal értesítendők.

VI. Elnök felolvasatja a komárommegyei jegyzői egylet részéről az 1885. évi XXI. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott „Utasítás” 9. §-al ellen beadott indítványt megvitatás és elbírálás végett.

A fentidézett §-ban az foglaltatván, „hogy a jegyző köteles a helyszínen a birtokrészlet felosztását eszközölni” a közgyűlés ezen intézkedést a jegyzői kar iránti bizalom nyilvánításául veszi s noha sok esetben az ilyen munkát teljesítése mértékű szak-képzettséget is igényel — a gyakorlati életből merített tapasztalatok után ítélve — ennek teljesítésére a jegyző készülségét felülmúlónak nem találja s hogy az idézett „Utasítás”-ban ezen kizárólag a szerződő felek magánérdekeiben teljesítendő munkálatok alkalmával okvetlenül felmerülő költségekre vonatkozó díjtételek felemlítve nem lettek, oda magyarazza; hogy a nm. m. kir. pénzügyminiszterium ezen — mint egyéb díjtételek megállapítását is a törvényhatóságok hatásköréhez utalándóknak találta.

Miért is a választmány javaslatától eltérőleg egyhangu határozat képen kimondja: hogy az 1885. évi XXII. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott „Utasítás” 9. §-val a jegyzők hatásköréhez utalt magánmunkálatok teljesítése alkalmával felmerülő költségekre vonatkozó díjtételek méltányos összegbeni megállapítása — egyleti elnökünk által — a tekintetes törvényhatóságnál mielőbb kérelmeztesse.

VII. Az országos központi jegyzői egylet f. évi közgyűlésének V. sz. határozatához képest a jegyzői árvaház létesítése tárgyában tökegyűjtés és egyéb intézkedések eszközzése céljából alakított végrehajtó bizottság tagjaiul — a választmány által egyes jaksokból javaslatba hozott tagok helyett azon okból, mivel nagyterjedelmű megyénk különböző járasaiban lakó tagok egymással a különféle minőségű közlekedési utak miatt ritkábban s akkor is csak nagy idővesztés mellett értekezhetvén, a nagyfontosságú ügyhöz megkívánató tevékenység kifejtésében önbizájukon kívül akadályozva volnának, egyhangulag elhatározta, miszerint ezen végrehajtó bizottság hatásköre egyletünk jelenlegi tisztikarára ruháztassék, felhivatván a jelenlegi tisztikar, hogy ebbeli működését a központi végrehajtó bizottságtól nyerendő utasítás értelmében mielőbb kezdje meg.

VIII. A tárgysorozatban felvett abbeli indítványra, mely szerint megyei jegyzői egyletünk pénzkészletének elhelyezésére valamely jöhitelű pénzintézet kijelöltesse, tekintettel azon körülményre, hogy az egyleti tőkepénzek elhelyezése, biztosítása és tőkésítése iránti intézkedések megtételére egyedül a közgyűlés lehet hivatva s ez által a pénztárnok az esetleges balsors által okozott károk megtérítése alól is felmenthető, továbbá tekintettel azon ténykörülményre, hogy egyleti pénztárnokunk a „Zombori takarékpénztár”-ral a legkönnyebben is érintkezhetik, egyhangu határozatképen kimondatik: hogy a megyei jegyzői egyletünk pénzkészletének elhelyezésére a „Zombori takarékpénztár” jelöltetik ki.

IX. Radimetzky Ferenc hivatkozással az elnöki jelentésében foglalt és kellően indokolt abbeli indítványára, miszerint egyletünk az erdélyrészi magyarosító egyesület tagjaiul 100—100 frtnyi összeggel belépjen, tekintettel az ezen egyletek által kitűzött magasatos ólra és tekintettel arra, hogy a 200 frt kiegészítésére szükséges 77 frtnyi összegnek kiutalványozását az egyletünk pénztárába befolyt pénzkészlet immár megengedi egyetértőleg a választmányi javaslatlalt egyhangulag elhatározatott:

Miszerint egyletünk az erdélyrészi magyarosító egyesület tagjaiul 100—100 frtnyi összeggel bejelentessék, utasítatván a pénztárnok, hogy a múlt évi közgyűlés alkalmával megszavazott 40 frtot, a Rédei Lajos kartársunk által összegyűjtött 83 frtot s az ez úttal kiutalványozott 77 frtnyi összeget fenti célra mielőbb kifizesse.

X. Eimann Károly egyleti pénztárnok bemutatja az általa elkészített a behajthatlanná vált tagdíjhátralékosok neveit magában foglaló s kellően indokolt jegyzéket 147 frtnyi tagdíjhátralék leírásba hozatala végett.

Egyhangulag határozatott: A választmányi javaslatától eltérőleg, de a névjegyzékben egyenként felsorolt indokoknál fogva, vagyis a Madarasi Vilmos mint ismét tényleg alkalmazásban lévő s fizetőképessé vált egyleti tagot terhelő 7 frtnyi tagdíjhátralék kivételével az ott kitüntetett többi tagokat terhelő 140 frtnyi hátralék nevezetnek az egyleti tagok névsorából leendő egyidejűleges törlése mellett leírásba hozandó.

XI. A tárgysorozat kimerítettvén s e jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Halm Emil és Weinrich Dániel felkértvén, elnöklő Radimetzky Ferenc a közgyűlést — a jelenvolt egyleti tagoknak szives megjelenésükért és a tárgyalás folyamán tanusított higgadság és tárgyilagosságát meleg köszönetet mondva — éljen felkiáltások mellett berekeszti.

Kmf.

Zsupánszky Lyubó s. k.,
egyleti főjegyző.

Halm Emil s. k., Radimetzky Ferenc s. k., egyleti elnök. Weinrich Dániel s. k.

Kelt Ó Szivacsn, 1886. december 11-én.

Másolat hitelül:

Zsupánszky Lyubó s. k.,
egyleti főjegyző.

A fillokszera és védekezésünk ellene.

Azon alkalomból, hogy a nagymélt. földmivelési, ipar- s kereskedelemügyi m. kir. miniszterium rendelete folytán, Heinrich József vándortanár f. hó 21-én itt is megjelent s a mindinkább terjedő fillokszera elleni védekezésről igen szép számú közönség előtt elég tanulságos előadást tartott, nem tartom fölöslegesnek alábbiakban az ügy minél szélesebb körben leendő terjesztése végett, ezen előadásról megemlékezni. A veszély nagysága, mely Franciaország példájára hazánkat is mind nagyobb mérvben fenyegeti, habár nagyon kevés is a dologban az új, nem teszi fölöslegessé az ismétlést.

A fillokszera, természetrajzi leírása mellőzésével, az a 60-as években Amerikából Franciaországba s onnan a 70-es években hazánkba legelőször Paucsovára, valószínűleg Klosterneuburgból hurcoltatott be s ez időszert hazánkban már mintegy 30,000 hektár szőlőt pusztított el; mely körülmény onnan magyarázható ki, hogy minden egyes rovarból évenként mintegy 8 nemzedék keletkezik, mely huszonötezer millióra szaporodhatik s a melyek mind a töke gyökereinek élőködnek.

Méltánnyal kell elismernünk, hogy Franciaország minden kitértét megtevé a rovar károsítására, így a többi között nemzeti gyűlésében egy 300,000 franknyi pályadíjat tűzött ki a rovar kiirtására; be is érkeztek a legkülönfélébb ajánlatok, célhoz vezető azonban ezidőszert még nem találtattak s az egész mit e tekintetben tehetünk, csak a fillokszera elleni védekezésre szorul. Ezen védekezési módok a következők:

I. A vízzel való elárasztás.

II. Homoki szőlők ültetése.

III. Gyérités szénkéng által.

IV. Amerikai szőlőfajok termelése, illetőleg európai szőlőfajoknak amerikai alanyokra való ojtása.

Hazánk szőlői legnagyobb részét dombok vagy hegyek lejtőin fekvő, a vízzel való elárasztás — bár a védmódok közül a legolcsóbb — sajnos, hogy csak ritka esetekben vihető keresztül.

Az elárasztás késő ősszel a levélhullás után alkalmazandó oly formán, hogy az egész szőlőt védgáttal látjuk el s alkalmas eszközök, csatornák s szilipek segítségével az egész szőlőt, mintegy 20—35 cm. magaságban vízzel elárasztjuk s így 4 hétig folyton elárasztva tartjuk, miáltal a rovar mind megfulad. Ezen mód nemcsak Franciaországban, hanem a fillokszera kiserleti állomás által hazánkban is több helyen sikerrel alkalmaztatott.

Homoki szőlők ültetése városunk területén, hol egy talicska homokért a monostorszegiek néha 1 forintot is elkérnek, magától elesik, bár a legolcsóbb védekezés. Számos kísérletek kimutatták, hogy a fillokszera rovar, az u. n. quare (kova), homokban meg nem élhet. Ennek oka abban rejlik, hogy a homok egyrészt nagyon laza s egyenlő nyomás alatt lévő, hiányzik a homoktalajban a repedések, míg a kötött talajban, különösen a gyökerek mentében kisebb nagyobb üregeknek maradnak fel, hol a fillokszera könnyen tenyész s kényelmesen sétálhat ide s tova elpusztítva a gyökzsalakat, megfősztv a töké tápláló eszközeitől.

Ezen körülmény az, melynél fogva a törvényhozó testület már 1883. évi XVII. t. c.-ben az új homoki szőlőknek 6 évi adómentességet biztosít.

A fajokra nézve megjegyzendő, hogy homokba korán érő fajokat ültessünk, még pedig bizonyos meghatározott távolságban (legolcsóbb 1 méternyire egymástól).

A magas kormány tekintettel ezen nagy fontosságú tényezőre, Kecskeméten létesített egy homoki minta szőlőt, a honnan ez idő szerint amerikai szőlő alanyok is kaphatók.

Harmadik neme a védekezésnek a szénkéng általi gyérités. A szénkéng ugyanis egy igen illó és nagyon mérges folyadék, mely a földbe befecskendezve, illékonyágánál fogva, messzebb területekre is elhat és a fillokszerát előli, csak hogy ennek is meg van a maga hátránya, mert ha a rovar károsítására elegendő folyadék alkalmaztatnék, az a tökéket is károsítaná, amit tehát e tekintetben tehetünk abban áll, hogy a rovar tenyésztését s tovatartását lehetőleg megakadályozzuk, természetesen nehéztől állhatatlanul fogva sokkal drágábban, mint a mennyit maga a szőlő eredményezhetne s e mellett is még mindig figyelembe jő a talaj minősége, a töké kora, a gyéritésül választott időszak és a szénkéng adagok nagysága, oly formán, hogy minden egyes □ méterre 30 gramm (egy holdra 180 kilogramm) számítva 50—60 frtba kerüljön; minthogy e szerint ezen eljárás sokba kerül, legújabb időben ezen gyérités módszerrel, melylyel a szőlők bizonyos ideig, jól alkalmazott trágyázás mellett, csak fentarthatók, felhagytak, s a ma már mindinkább elterjedő fillokszera ellenálló amerikai szőlő fajokat terjesztik.

Az amerikai szőlőfajok ugyanis azon körülmény-nél fogva, hogy gyökereik nagyon búják és tásabbak kéregrétegeik, sokkal vékonyabb, a gyökér szerkezete sokkal tömöttebb s kémiai összetételükben is különböznek a mi fajainktól; nem duzzadnak meg a szúrások következtében annyira s nem változnak el oly könnyen. Azonban az amerikai fajok közül is csak különösen a Vitis Riparia csoport faji: a Jacques, Herbemont, York Madeira és különösen a Riparia souage, azok, melyek ily ellentálló képességgel bírnak, tehát önként következik, hogy ezen fajokat kell szaporítanunk nem azon célból, hogy talán ezen amerikai szőlő-fajokból szüreteljünk, mert ezen esetben adott viszonyaink mellett nagyon is az u. n. karcos borokat ihatnánk.

Az amerikai szőlőfajok tenyésztésénél főcélunknak kell tekinteni, hogy segélyükkel nemes európai fajainkat a fillokszera dacára is fentarthatassuk, vagyis hogy belőlük európai szőlőfajaink alá kitűnő ellentálló alanyokat neveljünk.*)

Az amerikai szőlőalanyok szaporítása magról és dugványok vagy mi legajánlatosabb kész gyökere vesszők által (melyek ez idő szerint a nagyméltóságú földmivelési, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium útján elég nagy mennyiségben kaphatók) eszközölhető.

*) Kosinszky V. „A fillokszera és védekezés ellene.”

A szaporításra nézve a közönséges dugványozás egy kis utánnézés, egy kevés kapálás s a szükség-hez képest eszközölt öntözés, mint rendszeren, úgy itt is, célhoz vezet. Midőn már elégséges számú ojtó alanyunk, gyökere vesszőnk van, (a gyökere vesszők egy éves korukban már ojtathatók), a nemesítés vagy künn a szabadban, vagy télen a szobában is történhetik, e célra nemes galyakat már ősszel kell szednünk s az oltásig eléggé védett helyen (pl. pincében homokba) eltarthatassuk.

Az ojtás sok alkalmazásban levő módjai közül legajánlatosabb s legjobb az u. n. angol nyelvű párosítás, mely a legkönnyebben eredményhez juttat, csak hogy a védekezésnél nem a föld alatt, hanem a fölött eszközözendő az ojtás.

Ezen ojtás abban áll, hogy mind az alany mind a nemes galy (a szem fölött) előbb részatosan úgy metszik le, hogy a kéreg a kéreggel összeillő legyen, azután mindkét vessző a részatos metszési helyen a bélel párhuzamosan behasítatik s az ezáltal támadt nyelvek egymás hasítékába beillesztetnek s az összeillesztett részek raphiával vagy kőccal megkötöztetnek s vagy sárga agyagból és téhü trágából készült péppel bekenetnek s kis porhanyós földdel betakartatik az egész nemes galy mindaddig, míg tökéletesen meg nem eredt.

Ha az ojtás télen szobában történt oly formán, hogy a gyökere alany s földből kiváttatik és kényelmesen szobában eszközöltetik, a beojtott alanyok az alább nevezett pép helyett következő összetételű viasz péppel langyosan kenetik be: t. i. 600 gram közönséges fehér szurok, 150 gr. viasz, 100 gr. fagygyú, 150 gr. vastag terpentint tűző összevegyítve, tava-zig alkalmas helyen (pl. pincében homokba eltelve, hogy az oltványok meg ne penészedjenek, célszerű a homok közé porrá tört faszenet keverni, elég $\frac{1}{10}$ arányban a keverék eltartatnak és tavaszkor (a kiültetés ideje ápril vége vagy május eleje) olyformán lesznek elültetve, hogy a nemes galy alsó szeme éppen a földből kiálljon s porhanyós földdel ép úgy betakartassék mindaddig, míg meg nem fogamzik.

Ezen ojtás könnyebb fogatatosítása végett van alkalmas gép (Comy által feltalálva), mely olyforma szerkezetű, mint egy dohányvágó kés s egyszeri matató mellett akárki által is kezelhető.

A második ojtási mód a fordított nyervezés, az u. n. Despuys féle ojtógéppel eszközöltetik úgy, hogy az alanya egy V alak kímetszik, a nemes galy pedig ék alakjában megmetszik, mely a hasítékba éppen beillik. Ezen ojtás is vagy kézben télen, vagy tavaszkor helyben eszközölhető.

A harmadik a régi az egyoldalú hasítékba való ojtás, mely azon esetben alkalmaztatik, ha egy öreg még fillokszeramentes gyökere szárába valamely nemes fajt akarunk meghonosítani, az eljárás a következő: a beojtandó öreg töke nyaka a föld felszín alatt letűrésztetik, egyik oldalán behasítatik, a nemes galyból pedig akármilyen vékony is az egy nyerges éket készítenek s háncsos oldalát az alany háncsához illesztve a hasítékba beszoritjuk s az ojtványt rendszeren lekötve, előbb jelzett péppel bevonjuk s úgy eljárnunk mint előbbieknek.

Mind e dolgokat fentvezett szaktanár gyakorlatilag is bemutatván, alkalmat adott a jelenlevő közönségnek gyakorlatra is.

A szaktanár ur biztosítékot nyújtott arra nézve, hogy tavaszkor ismét megszerencsélhet bennünket, a mely alkalommal a szőlőmetszési módokat fogja egy általánosságban, mint az egyes szőlő- és borsfajokra nézve bemutatni.

Ad revidere!

Zsuzsa Vincze.

Külön vélemény.

Válaszol dr. Dudás Gyula cikkére.

A „Pesti Hírlap” 334. számában a „A Bácskából” címmel egy közlemény jelent meg, melynek néhány adatára vonatkozólag bátorkodom egy két észrevételt tenni.

A hivatkozott levélben említés történik a bács-megyének magyarosodásáról, mely aránylag rövid idő alatt óriási mérvet öltött. Ezen állítás megfelel a valóságnak, ámde a magyarosodás okára nézve tévedésben van a levél beküldője. Ő ugyanis azt hiszi, hogy a magyarosodás minden szándékosan alkalmazott tényező nélkül jutott diadalra, s hogy e diadalarajtatásban a magyarajkuak szellemi és anyagi felsőbbisége önkénytelenül segítkezett.

Annai bizonyos, hogy a szellemi s az anyagi f.-sőbbiség nagyon imponál, de kétségkívül áll az is, hogy az Alsó-Bácskában csaknem kizárólag a német ajkuak vannak megáldva anyagi javakkal, kik a magyarosodás ügyét szándékosan előmozdithatják, de csak ugy véletlenül ez ügyre nem folyhatnak be.

Másban keresendő tehát az ok, mely miatt a magyarosodás az Alsó-Bácskában, sőt az egész országban oly rohamosan baladt.

Azt hiszem, nem tévedek, ha a magyarosodás fő főltényezőjeül a latin nyelv kikiszöbölését az iskolából s a törvénykezési termékből — tartom. E körülmény kényszerítette idegen ajku polgártársainkat, hogy édes hazánk nyelvét megtanulják s hogy azt hivatalos érintkezéseikkor használják. Végső elemzésben tehát a középiskolák állottak mindenütt a magyar nyelvet terjesztő kulturegyesületek helyén.

A bácskai középiskolák közül természetesen csupán azoknak jutott szerep a magyarosításban, melyek nem magyarajku községekben léteznek, vagy melyeknek vidéki tanulóit idegen ajku községek szolgáltatták.

Azt hiszem, hogy a bácskai középiskolák közül a bajai, szabadkai s a zentai e tekintetben csak keveset tehettek, míg a zombori, de különösen az újvidéki s a verbázi középiskolák jelentékeny szerep jutott.

Ez állítás való és nem új, annyit hallgatag a magas kormány is mondott, midőn tekintet nélkül a már fennálló és száma nézve elégséges középiskolákra, a közelmúltban a zombori s az újvidéki középiskolákat felállította.

Hamarjában nem rendelkezem statisztikai adatokkal, hogy a nevezett középiskolák valamennyiének tevékenységét a magyarosítás ügyében kimutathatnám, hanem egyszerűen és röviden leírom a körülményeket, melyek közölt és melyekkel ezen m. ssiót teljesítő köz-

zépiskolák legszerényebbje, az újverbázi algymnasium ez ügyben működik.

Az újverbázi algymnasium egyesek filléreiből tartott fenn; jövedelmeinek legnagyobbját a tandíj szolgáltatja. Ezen intézet tanulóit (átlag 100) tulnyomólag idegenek (75%), kik a könnyű és olcsó megélhetés miatt áramlanak ide. Az idegen tanulók cserében vannak itt a legmagyarabb községekben, hova a helybeli németajku lakosok szívesen adják gyermekeiket.

Azt hiszem, hogy minden további magyarázás nélkül megérthető most már, hogy mennyit tett a magyarosítás érdekében az újverbázi algymnasium. Az itt levő magyarajku fiúk magyarosítanak, a cserében levő németajku gyermekek pedig magyarosodnak.

Ezen szerény kis intézet azt eszközölte, hogy az újverbázi polgárok és polgárnők között alig van egy is, ki édes hazánk nyelvét ne beszélné. Többet mondok: a lakosok mindkét nemű s műveltebb része szívesebben beszél magyarul, mert anyanyelvét a helybeli — szépek éppen nem mondható — jargonnal beszéli, mit ugyancsak műveltebbiségénél fogva restel.

Es ezen kis intézet, mely feladatának 80. év óta híven megfelelt, ezidőszert a lét és nem lét közt lebeg! Ugyanis a haladó korral emelkedő igények az intézet további fennállhatóságának oly feltételeket szabnak, melyeknek megfelelni sem a község mint erkölcsi testület, sem pedig közönsége nem képes. Ezért bocsátottak ki felhívásokat az intézet volt nevendékeihez s az intézetet használó községekhez.

Az adakozás az említett szűk körben dicséretes eredménnyel folyik s van remény, hogy 4—5 ezer forint befoly. Ámde elég lesz-e mindez, amidőn új épület emeléséről és fölszereléséről, továbbá a tanárok megszorításáról van szó?!

Azt hiszem, hogy a magyarosodás terjesztésében működő kulturegyesületek pénzüket gyümölcsözőbben nem helyezhetik el, mint ha az újverbázi algymnasium további fennállhatóságához pénzübeli segélyvel a maguk részéről is hozzájárulnak. X. Y.

Pásztorok.

Hajdan.

... No, olyan éjszaka nem is esett régen... — Nappali fény van a betlehem-i égen. Száraz bokor alján meghuzódik a szél, Szónokol a felleg, benne Isten beszél, Angyalok ajkával az üdvöt hirdeti, Úgy figyel az ég s föld — mind szolgálja neki.

... Míg a menny zenitjén a glória forog, Lenn jégmezőn állnak bámuló pásztorok. Erteli szívöket remegő félelem Szó hallik. — Szól nekik az égi kegyelem «Ne féljete!» — A hang olyan bátorító, «Ma született nektek a Megszabadító Ott van Betlehemben.»

Angyali kar zendül, Ének hallatszik a csillaglátta csendből, Bekét hirdet ott a mennyi oltáron Aztán újra csend lesz, mintha lett vón' álom. Pásztornép térdre hull, remegve néz széjjel, Setét van. Körültök hallgat a nagy éjjel. «Pajtás» mond az egyik mintegy fölébredve — Lássuk meg a dolgot, gyerünk Betlehembe. «No menjünk.» Indulnak. Senki sem tud róla, Hogy ma született a világ Megváltója, Csak ők — a pásztorok. Angyal mondta nekik, Mennek a városba, mindenütt hirdetik. Örömknek nincsen se hossza, se vége, Ottan leborolnak a jászol elébe, Megolvad a szívök forró imádságban «Dicsőség, dicsőség fenn a magasságban!»

Most.

Mély. siket éjszaka köröskörül, — pusztán A göncöl virraszt a messzelátó pusztán. Hideg van. — Jó lélek fedél alatt pihen, Hó ropogás hallik a nagy éj csendiben. Ki lehet, kit sorsa a pusztára hozott, Valami bujdosó, talán elátkozott?

Szidják a rút időt az éji vándorok, Káromkodnak — pedig ezek is pásztorok. Paripájok tüzsköl, meleg párat fujja, Fagyos a csizmájuk, hideg a szúr ujj. Úgy nyargalják át a fehérlő mezőket Sebesen, szilajon, mintha üznék őket, Hangzik a ropogás a siket határon.

— Mindenik két lovat vezet a kantáron. Ha a száraz ódat a szél megzavarja: Felve sütnak össze, néznek jobbra, balra. «Pajtás, ott feledtem karikás ostorom», «Sebaj! Látszik már a szabadkai torom. Fáradozásunkat szerencse kísérte.» «Az a szegény kocsis, bizony kár volt érte, A bolond; de éjjel miért is nem alszik?», Vágtatnak. — Ahun! már ugatás is hallszik. «Lassan!» — A lovakkal dülőútra térnek, Fakadó hajnallal Szabadkára érnek.

A Mikola csárda telistele kedvvel, Rakva az asztalra, amit a szem kedvell, Folya a bor, nem vallja senki annak kárát! ... Pásztorok ott isszák a lopott ló árát ...

Forgács Endre.

DECEMBER TIZENKILENCEDIKÉN.

(Visszaemlékezés december tizenhatalcadikára.)

A bácskai Alpesek tövében alig egy órányira egymástól fekszenek Cs. és K. helységek. Ha azokat két leánynyal akarnék összehasonlítani, ami — tekintve azt, hogy nagyon szeretnek egymásra pletykálgatni — nem is nélkülözne minden alapot, akkor Cs-t erkölcsös, tisztességes falusi lánynyal hasonlítanók össze, ki bár mozdulataiban kissé nehézkes és társalgásában még a „próza“-nál is prózáibb, (próza alatt a közönségesnél kétszerte vastagabb máltét értünk), de jobban ért a fészhez és kenyérsütéshez, mint a kacérkodóhoz; K-t ellenben olyanhoz, ki lépten-nyomon városiaságát firtogatja, mulatni akar mind-náron, nem gondolva a holnappal, s hódítani minden módon, még hírének kockázatásával is, melyen különben a cs. aiki véleménye szerint, már éppen nincs mit kockáztatnia.

Történt azonban, hogy az erkölcsös Cs. is megfeledkezett egy gyöngye pillanatában magáról, s nemcsak K-nak, hanem az egész országnak adott alapot okot a pletykára; azóta Cs. elvesztve azt, amivel tündökölni szeretett: a tiszta erkölcsöt, mely ha megvész, Róma is ledül és rabigába görbed, K. mellett keserves szerepet játszik s sinli is maró gúnyját az utóbbinak, melyre elég alkalom kínálkozik ezuttal, hogy Cs. kénytelen szennyest K. teknőjében mosni, mivel — ott hagyva az allegoriát — a bíróságok és hivatalok K-n vannak s a jámbor cs. aiki egy év óta mindennapos vendégei a k-i „uraknak.“ A derék férfiak közül sok ugyanis nehezeli a tevőleges és szenvedőleges vagyonának kettős terhet vállain, s a bajon úgy akar segíteni, hogy megfelezi hitvesével: annak nevére ruházzán a vagyonát, magának csak adósságait tartva vissza, aztán hasznavehetetlenné vált nevé elteszi arra az időre, midőn azt egy asztalos előszedi és fehér gombos szegekkel cifrára fekete koporsójára szegezi — már itt nem bántja a végrehajtó!

De amint sok öreget, úgy a fiatal embereket is vonzza magához valami, ami szintén K-n található, otthon pedig nincs. Mig azonban azok délelőtt döcögtek be, akkor lévén a hivatalos órák, emezek az est sötéttségét használják fel kirándulásukra, s nem ritkán csak a hajnal látja meg őket újra otthon.

Befogásra adtam tehát parancsot kocsisomnak, az egzekuciókhoz mindig igen hajlandó potrohos Oldalának (szegény e csüfnevével mitsem tehet; bátyját egy ifjúkori csinje miatt „Sonká“-nak nevezték el s őrá ebből kifolyólag az „Oldalas“ ragadt, éppúgy járva, mint egy másik szerencsétlen, kit csak azért, mert atyját „Herrgott“-nak csúfolták, bámulatos flegmával Krisztusnak szólították faluszerte) és esti öt órákor, szokás szerint anélkül, hogy otthon bárkinek is szóltam volna távozásomról és annak céljáról, K-ra hajtottam, engedve az ott rendezett hangversenyre kapott meghívásnak.

A hangversenyt a k-i kisedővodának — melynek javára rendeztetett — elnöksége által meghívott újdéki dalárda nyitotta meg egy sikerült férfikkal (de nem olyannal, melylyel ölelni szoktak), melyből megismerve tizenegy újdéki torok hatalmas képeségét, az ottani korezmárosoknak hozzájuk csakis gratulálhatok. — A dalt egy csinosan játszott nyitány követte, zongorán játszva egy még csinosabb kislány által. (E megjegyzéshez engedelmel kérek az arájánál játéka alatt a hangjegyeket lapozó völégénytől.) Aztán Vida József szép költeményét, „Az anyá“-t szavaltta egy tüzes szemű kislány mély érzellemmel s bájos kiejtéssel, s csak az volt kár, hogy a kezében tartott csokor és legyező folytán semminemű gesztust sem használhatott; pedig ez bizonyára igen emelte volna a hatást, különösen némely passzusban.

Következtek magyar népdalok, melyeknek hatása bizonyára szintén nagyobb lett volna, ha az azokat halkan, de szépen előadó hölgy megfelelő sühogó kurta szoknyában jelent volna meg, aztán egy német baritonosó dongó-karkisérrettel; szünet után pedig újra magyar népdalok a dalárda által előadva és zajos közövetelésre megújrázva.

Ezt Arany János „Örök zsidó“-ja követte egy fiatal ember által igen szívrhatóan elszavalva. A szavaló Ahasverusnak a föld körül tett sétájának azon tájékát varázsolta a hallgatóság lelkei elé, mely valahol Európa és Amerika közt feket a tenger közepén; ennél fogva a vén bolygót úszva mutatta be, ugyanis minden „tovább! tovább!“-jának két — minden úszni tudó által kifogástalannak ítélt — hatalmas tempóval adott nyomatékot. Amint hallatszik, az illúzióknak teljessé tétele céljából a deklamátor e tárgyat legközelebb egy nagy üveg-medencében (olyanban, mint „Miss Lurline“, a „viz királynője“ használt produkcióhoz) fogja elszavalni úszónadrágban; úgy aztán a vízben szabadabb tere nyílik a tempózásnak.

Egy overture után a „Csata dal“-t énekelte el kétszer a dalárda, aztán kiki vacsorához látott és megkezdődött a valódi hangverseny. Mert a „koncert“ szónak „hangverseny“ fordítását nem találom helyesnek, minthogy a hangverseny alatt éppen nem vehettem észre a hangok közti vetélkedést; míg a vacsoránál az azáltal keletkezett hangszibaj, hogy egyik hangosabban kurjantott a pincérre vagy korezmárosra, mint a másik, nagyon is „fülbetűnővé“ tette a hangok versenyét.

Fejét is veszté a vendéglős, akinek pedig, mint hogy a magas homlokuk eszes emberek, s az ő homloka (kopasz, szegény feje) hátul nyakig ér, máskülönben igen okos embernek kell lennie, s talán majdan sem vacsoráltam volna még, ha sógoromnak nem támad azon mentő ötlete, hogy dillettantizmusból felcsapott pincérnek és az egy asztalhoz menekült ismerőseiről atyailag, önmagáról meg persze nem úgy, mint egy közönséges, hanem mint egy szentatya gondoskodott, s oly ügyességet fejtett ki felszolgálásával, hogy őt félrehívta komolyan megkérdeztem: nem volt-e diákkorában szünőrái alatt kernyel?

Mióta a Szucsusiak és Merlattiak magokra vállalták az emberiség koplalását, azóta a k-iak felmentve érzik magukat a bűjt tilalmi alól és a vacsorát tánc követte. En két bájos leányzó kegyelmébe ajánlottam magamat s ezeknek köszönhetem, hogy a mulatságról valóban kellemes emlékeket vihettem haza.

A megnyitó harmas csárdás s az ezt követő len-

gyelke után afrikai hőségben következett a francia négyes. A párok sokasága — 50 párnál több táncolta — a színpad által nagyon összeszorított teremben két csatarendet tett szükségessé. Istennőim, úgy a szöke, mint a barna már eleve odaigérték kacsóikat másnak, én tehát kénytelen voltam ismeretlenek közt keresni táncosnőt. Midőn azonban már hármát megszólítottam, s mindannyia már oda volt igérkezve, meguntam a kopogtatást s a terem közepére állva a jó szerencsére biztam jövőmet. Csakhamar nyakosipett, vagyis karongott egy könyörületes rendező (nem fölöttem, hanem a falrészeken könyörült) s azt kérdezte tőlem: kivel szeretném a negyest táncolni? „Valami nagyon szép lánynyal!“ volt válaszom, mely után körüvezetett a teremben háromszor, firkészeve a kívánt szép után. Látna azonban, hogy kívánatom már teljesíthetetlen, engedtem túlzott követelésemből s mihamar be lettem táncosnőmnek mutatva, ki barátságos kézenyújtásomat nem tudta másra magyarázni, mint arra, hogy legyezőjét adta kezembe s én kénytelen voltam, hogy zavarba ne ejtsem őt, azt elfogadni, aztán legyezőni robotra! Pedig meg voltam győződve, hogy az teljesen fölösleges, s hogy egy légynek sem jut eszébe ennyi tündére közt éppen az ő orrára szállni.

A terem hőségét s a táncosok sokaságát illető témát már meghánytam-vettem vagy egy tuatnyi változatban szelleműs táncosnőmmel, amidőn váratlanul ütött reánk a szabadulás órája: a „dupla lánca“ valahol összezavartott és én — kiinrekedtem. Midőn a zavar tetőpontjára hágott, a romlott négyesből bomlott csárdás fajult, s ámulva láttam: hogy ragadja karjai közé táncosnőmet egy hevesvérű dalnok. Szegény tatár! Minthogy azonban ott többem nem találkoztam táncosnőmmel, nem köszönhettem meg kegyességét, s életünkben talán nem is látjuk többé egymást, tehát ezennel nyilvánosan jelentem ki legforróbb köszönetemet egy neki, mint az őt tőlem bitoló csárdás-táncosának is.

Táncoltunk még aztán hevesen, sőt a küzdelem hevében még — vér is folyt! Meg ne tessék ijedni! Egy táncosnak meg volt egy úja sebbe, s a seb tánc közben felrepedvén, vagy egy tuat lyánnak derekával vérszerűdést kövött a boldogtalan.

Éjféltre járt azonban az idő, midőn széttekintve a teremben, nem lelhettem fel istennőimet s azt hívné, hogy már hazamentek, magam is a befogásra gondoltam. De kimentemben egy asztalnál értem őket, a mint éppen ették az ambróziát és itták a nektárt — gulyásús és szőlőnedvképen. Bevallottam nekik, hogy őket nem lelve, a hazamenésre voltam elhatározva, mire a csintalan szöke viszont azt mondta (eszem a száját, mily szépen mondta!) hogy ő is engem nem látva, a hazamenésre volt eltökélve. Eppen a második négyesre adtak jelt s kapva az alkalmon, hogy föllentését bevallhassam, őt, dacára annak, hogy sejtettem, mászerint már eligérte magát, felkértem a négyesre. Sajnálatát szünelve jelentette ki, hogy már egymáséi nem lehetünk. „Igy tehát ugylátszik mégsem ment volna haza?“ Bájoló nevetéssel vallotta be, hogy csakugyan föllentett.

Nem volt kedvem egy második kalandos négyeshez, ennél fogva elbucosztam szívélyesen néhány ismerősömtől (vont ezek közt több fiatal ember, kiknek ez este lettem bemutatva illő formalitással, mig egymást — az említett exkuziók folytán — már rég ismertük, sőt még távoli rokonoknak is vallottuk) és hazahajtottam, hogy reggel majd egész ártatlanul lépjek az öregek elé, mintha lelkiismeretesen aludtam volna esti nyolc órától reggelig.

Tovább! Tovább! csegett fülemből gyorsan haladó kocsimon (mert kocsimon, kit nappal nincs földi hatalom, aki arra kényszerítesse, hogy ez utat egy óránál rövidebb idő alatt megtegye, éjjel félóra alatt száguld el rajta gebével) az örök zsidó fátuma; tovább! tovább! midőn leszállva a ház felé siettem; tovább! tovább! a kis kapu lépcsőin felhaladtomban: Netovább! nyikorgá a zár, midőn kilincsét hirtelen lenyomtam. Tyűh! ki vagyok csukva! Most világos: vagy azt hiszik, hogy már alszom, vagy tudják, hogy kirándultam és reggelre várnak haza, vagy hazatértem idejének ellenőrzésére csukták be a kaput. No ez utóbbival ugyan nem értek célt! Levettettem sáros cipőmet, hogy másztamban ne pingáljak valami elárló csataképet a falra, aztán áthajítva azokat a falon, egy jámbor kívánságot küldtem előre, melyet egy sváb bizonyára káromkodásnak hitt volna, s hősiesen felhágott a falra. Mielőtt a leszállásra határozhattam volna magamat, a falon ülve széttekintettem helyzetemen, s éppen oly nevelésnek tüntem fel benne magam előtt — saját lakásomat mászva lévén elérni kénytelen, — mint egy férj, ki saját feleségébe szerelmes; mert mindhiába! A mászás csak idegen lakásokhoz, a szerelmesség meg csak idegen nőkhez rimlik! Tündőléseimből egy pár klumpa közelő kullogása, melyből felélgázott képzeletem szintén a „tovább! tovább!“-ot vélte kihallani, ébresztett. Feltártam tehát karjaim, mint az úszó Ahasvér elrebegetem magam is: tovább! tovább! földi maradványaimat a sár kegyeibe ajánlottam és leugrottam az ismeretlen feketeségbe. Szerencsésen estem!

Reggel, mint rendesen, ha korán (azaz reggel) fekszem le, a szokottnál egy órával korább keltem fel, s apám benyitva hozzám már talpon ért. „Jó reggelt fiam! No, mit csinálnak a k-iak?“ „Köszönöm egész-ségeselek!“ felelém ámulva.

Tableau.

Q. b. n.

LUCA ALMÁJA.

... Szent Karácsony éjszakáján! Mikor Isten jelen meg a földön, angyalok röpkednek a bűnös világ felett, az ég mintegy lehurcolódik közénk, akkor történt... Szent Karácsony éjszakáján.

... Lélekből lélekbe hat át ekkor az ünnepi megszentelő érzelm; mindenkinek van erre az estére valami megtakarított kis örömekeje, azt eltöri két, három felé, hogy több legyen. Csak Csete Katinak nem volt... Szent Karácsony éjszakáján.

... Három télen ette már a „Luca almá“-ját, mig végre teljesülni látszott a babona, ő legalább azt

hitte. Mert Monokon minden leány szentül bizik a „Luca almába“, olyan volt Csete Kati is.

Az egész dolog igen egyszerű, annyiból áll, hogy Luca napkor (dec. 13.) a férjhez menendő leány bele harap egy almába, azután minden reggel harap belőle egyet, de úgy kell intéznie a sort, hogy a legutolsó s épp-n csak egy harapás alma Karácsony reggelre maradjon; azt mikor megeszi, kiáll a kapuba s a kit először látnak szeméi: az lesz a völégénye.

Első télen nem sikerült Katinak a „Luca almája“, mert Karácsony reggelén, amint kiállt a kapuba, legelőször is az arra jövő plébános pillantotta meg szemével. „Uram, ne vigy a kísértetbe!“ mondá elpirulva és beszaladt, a plébános ur már csak úgy sem lehet neki a völégénye. Második télen meg a saját keresztapját hozta arra a végzet a szent ünnep reggelén. Mindamellett Kati nem vesztette el az alma varázserejében való hitét, harmadszor is hűségesen méreccselve, haragpálta Luca naptól Karácsonyig a bűvös almát s ime amint kiáll a kapuba, arra jön egy deli legény, a másodbiró fia, Kókény Gázi, szép rózsás szüre nyalkán fityeg nyakában, bodor füstököt fúj a ragyogó reggeli világra s mosolyogva oda köszön: „Jó reggelt gyöngyöm Katica!“ — Jó reggelt, feleli a leány, de korányában utnak eredt kelmed.

— Hát végig szoktam menni ilyenkor az utcán, mert tudom, hogy mind almát ettetek.

— Találkoztok kelmed más lánnyal is?

— Nem biz a, te vagy az első Katám, ha meg nem haragszol érte.

Dehogy haragudott, pirult orcával szaladt be, a szíve úgy helytelenkedett ott a baloldalon; tükör elé állt, illegette, billegette magát, hogy hát miért ne lehetne, azért, hogy a másodbiró fia, hát aztán?!... Ó nála egy sincs különb lány Monokon, persze, hogy nincs, meg tudja ő szeretni olyan szerelemmel, amelynek vége, hámosa nincs. Azért, hogy szegény, de tud dolgozni háromért is, e télen is nyolc darabot font már. A Gázi eddig sem volt éppen hideg irányában, hiszen a szüreten is csupa szíveség volt hozzá. Szép szóval tisztelte, musttal itatgatta, erős karjaival meg is ölelgette... Oh a „Luca almája“ nem hazudik!

Kati egyedül lakott az édes anyjával, aki csak kelt, meg feküdt, esztendőket óta beteg volt. Ha a Kati szorgalmatos keze, meg szerető jó szíve nincs: bizony éhen is elveszhetett volna az öreg asszony. Diosérték is érte faluszerte, hogy milyen derék lány.

S ha eddig az volt, ezután kétszerte az lett. Csupa merő eleviség volt a szép leány, csak úgy égett a dolog a kezei között. Danával kelt, nótával feküdt, örömeivel már-már helyre gyógyította az anyját is. Mi üthetett hozzá? — tanakodtak a monoki lányok. Hát biz az, hogy az újévi kapás-bálban az első táncot vele táncolta Gázi s nagy tüzes szemével majd elolvastotta a szegény lányt. Meg is kérdezte tőle, hogy Katicám, virágszálam, tudnál-e te engem szeretni?

— Felelnék rá, ha magunk volnánk.

— Elmehtek hozzátok violám?

— Amikor kedve tartja.

És azután oda járt a legény esténként a szegény özvegy asszony házához, megszerette Kati olyan szerelemmel, a melyeknek vége hossza nincs. Mert hát feleségül veszi, azt mondta, fogadta. Egy Istene, egy a lelke, de vesszen el mind a kettő, ha szavát be nem váltja. Lám, hogy a „Luca almája“ nem hazudik.

— De hát mikor? ez az égető kérdés Katicára, mert a farsanguak ime vége is van, bűjtben nem lehet esküdni, pedig Csete Kati oly epvede várja azt az órát, mikor Isten és világ előtt úgy szólhat majd Gázinak: én édes uram. Meg — úgy beszélük az irigyek, hogy egyéb körülmények is kívánatosak teszik a házasság mielőbbi megkötését. Hallja kelmed, édes szívem, mikor megy már a paphoz?

— Oda se neki csillagom, majoránuám, zöld farsangban elüljük a lakodalmat.

No jó, az nincs messze. Azonban eljön a virágos május is, zöld ruhába öltözik a vidék, a lakodalom csak mégis késik.

— Hallja kelmed, tovább már nem halaszthatjuk, menjen a paphoz, vagy miért olyan szótalan, talán megbánta? Galambom, Gázi abban a minutában elemésztem magam.

— Más az én bajom, látod csillagom Katicám. Az anyád olyan, mint egy élőhalott, azt úgy kell tartani, mint egy gyereket, milyen teher lesz rajtunk!

— Kelmednek semmi baja nem lesz vele, én ápolgatom, én takargatom, kelmed rá se nézzen. Gyermeki szeretetem ott lesz az ő beteg ágyán, de hitvesi szerelmem kelmedet veszi körül. Ugye, no hát ne legyen olyan mord.

— Hiszen én ha eltűrném is, de az apám nem engedi, azt mondja, hogy tele az az asszony nyavalyával, várjuk meg a halálát s akkor tartunk lakodalmat.

— Az anyám halálát! — sikolt a szép leány. Szentséges Istennem, melyik ördög súgta ezt nekik?... Van kelmednek szíve ezt mondani nekem?

— Én nem tehetek róla, ha az apám nem engedi addig, nem szállhatok vele szembe.

— Hát igazán nem engedi?

— Nem a, megmondta apátem.

...

Mikor a szerencsi bucsú volt, alig maradt valaki Monokon, mind átrándultak, ki gyalog, ki kocsin... Akkor esett az a szerencsétlenség, hogy az öreg Cseténé lezuhant a létra felső fokáról s szörnyet halt. Mit kereshetett a beteg asszony a padlazon, azt senki nem tudta... El is temették. Kati úgy zokogott, mint a szeles eső, a homlokát is verte a koporsóhoz. Kókény Gázi meg csak messziről nézte a gyásztisztességet, oda se ment.

Hanem fölkereste őt Kati. — No, most már egyedül vagyok, az élőhalottból egészen halott lett, szegény jó anyám föld alatt van. Kelmed is váltsa be a szavát, mert különben meghasad a szívem, pedig alatta van szerelmünk záloga... Ugye nem hagy el, ugye én édes uram?!...

— Jó, jó no — mond a legény — hiszen nem mulik el a világ.

Aztán Csete Kati hervadt, hervadt. Valami ette a szivét. Takaráskor akárhányszor elájult a forró mezőn, úgy kellett felápolni. Suttogták Monokon, hogy az anyját ő tette volna el láb alól. Azt meg nyíltan beszélték, hogy Kókény Gazsi a gazdag Vér Klárral jár jegybe, a golopi molnár leányával.

Már a természet bontogatta virágos lombos sátorát, ős volt. Zengett a szőlőhegy a zajtól, szüreteltek. Harmadéve még szép szóval tisztelve, musttal itatgatta Gazsi Csete Kati, most rá se nézett, rá se gondolt. A leány otthon feküdt nyomorával, szegényével, iciny-piciny gyermekével, Gazsi meg ott dubajkodott a molnár szállójában. „Mit az a Kati? Ha én nem teszem vele, megteszi más.”

Még egyszer fölkereste Kati. Halottak napján, éppen az anyja sírjától jött... Zokogva borult Gazsi elé... Az Isten felséges nevére, mit fogadott, mit ígért kelmed nekem?...

— Szegény te, hát elhitted? — mosolyog a legény.

— Van kelmednek szive elbagyni engemet, eldobni gyermekét, nem fél, hogy megveri az Isten?

— Messze lakik az innen.

— No hát csalják meg kelmedet, ahogy engem megcsalt, legyen megcsufolva a szive szerelme, válják átokká a legszebb imádsága!

— Jólvan jól szolgálom, nem rád bízták azt.

Golopot Monoktól csak egy cserjés erdő választja el. Nem esik oly távol, hogy a Kókény Gazsi cudarságáról oda hír ne ment volna, ami bizony nem csinált jó vért a molnár leányában. De az apa erőttette a deit, a gazdag bírónihoz. Legénykori botlás az olyan, nem kell az ilyen számára rovást tartani.

A monoki lányok megint csak ették a Luca almáját, szent Karácsony közeledett. Tudta nagy vidék, hogy éppen Karácsony estén tartja kézfogóját a híres Kókény Gazsi Vér Klárral. No az ugyan csuffa tette ezt a szegény lányt.

Kati napok óta úgy járt, mint egy tébolyodott. Szépségét letarolta a nyomor, a bánat, a szegény, arcán barázdákat vájtak a könnyek, oda künn sirt az anyja keresztfáján, oda haza sirt gyermeke bölcsőjén. Csak azt fohászta, csak azt rimázkodta, hogy átka érje utól azt a cudar legényt.

Karácsony estéjén ugyan mit kotyvaszt egy fazékban? Olyan villogó fénye van, mikor megkavarja a kanállal.

Gyermekét begöngyöli szegényes pólyába és megy úttalan úton, keresztül a cserjés erdőn szent Karácsony éjszakáján. Galy, tüske megtépi, hó, fagy elési gázza, de ő megy izzadva, libegve Golopra. A molnár házában mind a négy ablaka világos, ott vígan lehetnek. Csete Kati szóba sem áll senkivel, megy sebbel-lábbal át az udvaron, át a pitvaron be a kézfogóba s mig azok bámulják kékre fázott arcát, ő oda veti a csecsemőt pólyátsul s kacagva mondja: „Ne Vér Klári, hoztam neked menyasszonyi ajándékot!”, azzal megfordul, amint jött vissza siet úttalan úton, fagyos, cserjés erdőn szent Karácsony éjszakáján...

Mánap reggel halva lették szegényes kunyhójában, azt a villogó kotyvalékat egy cseppig megette, megitta. A kántor rá is mutatott kántori bölcseséggel a halál okára a bucsuztatóban, midőn mondá a többek közt:

„Leány barátaim! jussak eszetekbe,

Tik is így jártok, ha masinát vesztek be.”

Vér Klári megijedt a dült areu nőtől, a síró porontytól, megutálta a deli bírónit, annyira hatott rá az esemény, hogy még azon éjjel megszökött apja házatól a... molnár legénnyel....

.... Szent Karácsony éjszakáján....

Kajabasz.

Naptár.

December.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
24 Pént	Ádám és Éva	Ádám és Éva	12 Spiridion
25 Szom	Nagykaracs.	Nagykaracs.	13 Eusztrat
26 Vas	C István 1 vt	C István 1 vt.	14 E 28 Tirus vt.
27 Hétfő	János ap ev.	János ev.	15 Eleutér
28 Kedd	Apró szentek	Apró szentek	16 Teofánia
29 Szer.	Tam. p., Dáv.	Jonathán	17 Dániel pr.
30 Csüt.	Anizia vt.	Dávid	18 Sebestyén
31 Pént.	Szilveszter	Szilveszter	19 Bonifác vt.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR. *)

A mohai **ÁGNES** savanyúvíz
folytonos használata mint
IVÓ-VIZ
járványos betegségek
alkalmával kitűnő szolgálatot tesz.
Friss töltésben kapható:
minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és
vendéglőkben.
12—11

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

2038. szám.

Ó-Keér község elüljáróitól

kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt község elüljárósága részéről Ó-Keér községében választás utján betöltendő állatorvosi állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állomással következő javadalmak vannak egybekötve:

1. Évi fizetés (havonkénti részletekben előre) 400 frt.
2. Egy nappali látogatás 20 kr.
3. Egy éjjeli látogatás 40 kr.
4. Tehén- vagy ló-ellésnél segédkezési díja 2 frt.
5. Hússzemle egy drb szarvasmarha után 20 kr, a kisebb állatoknál ingyen.

Ezenkívül van még helyben vasuti marharakodási állomás.

A megválasztandó orvos köteles minden évben tavasszal és ősszel a községben az összes marha- és loállományt az istállóknál ingyen megvizsgálni és a községi tenyészállatokat ingyen gyógykezeltetni.

Ezen állomásra pályázni szándékozók csak okleveles állatorvosok lehetnek s a magyar, német s valamely szláv nyelv birását kimutatni kötelesek, az ebbeli kérvények **folyó évi december hó 28-ig** alulírt község elüljáróságához benyújtandók, mert a később beérkezettek tekintetbe nem vétetnek.

Ó-Keéren, 1886. évi december hó 15-én.

Szaich Gyula, Dietrich Fülöp,

h. jegyző. 2—2 bíró.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a **Testory-féle** kőbányai majolika-, fém- és lámpaárnyégyár dús lerakatát megkaptuk és ennek rendkívüli szép gyártmányát szabott gyári áron elárusítjuk, melynek megtekintésére a nagyérdemű közönséget meghívjuk.

Ajánljuk egyuttal jól berendezett raktárunkat **diszmű, norinbergi és rövidáruban** alkalmi ajándékol férfiak és nők számára.

Gyermekjátékok, u. m.: **bábúk, hintázó lovak, társasjátékok, karácsonyfa díszek** nagy választékban.

Illatszerek, Leichner és hattjú rizspor, Houson-féle ibolyaszappan, Bonbonierek és csinos legyezők.

A midőn magunkat a n. é. közönség jóakarataiba ajánljuk

vagyunk teljes tisztelettel

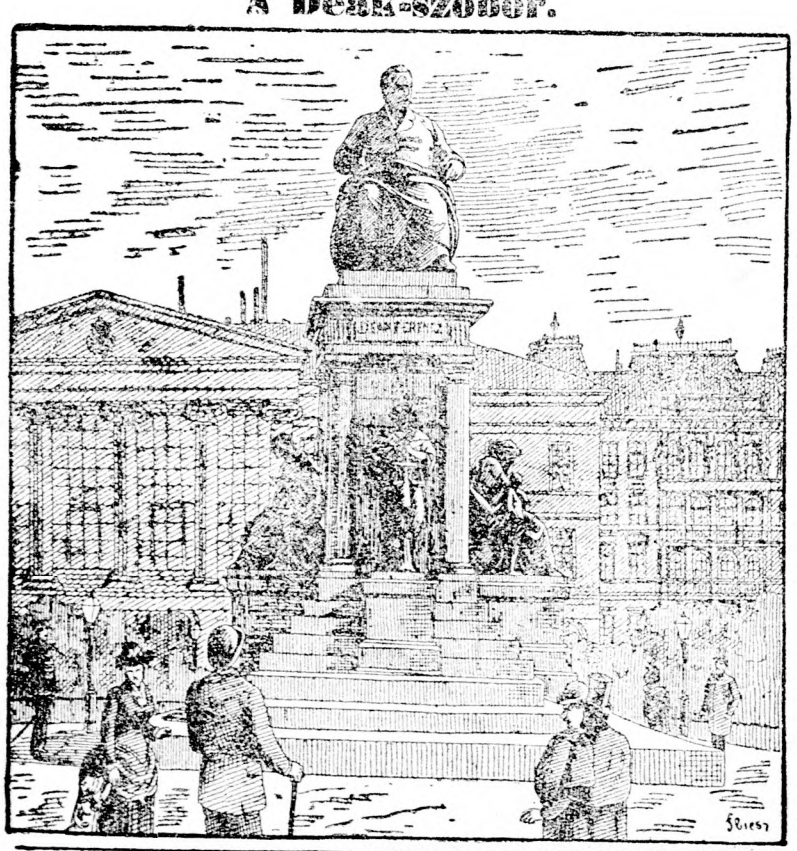
STEIN ÉS ENGEL.

5—3

Karácsonyfa díszek.

BUDAPESTI UJSÁG

POLITIKAI NEPLAP
2
Képes politikai napilapra.

Tudnivalók.
Munkácsy 10 előadásra torjód

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

BUDAPESTI UJSÁG

képes politikai napilapra.

A „Budapesti Ujság”, melynek jelszava: „Mindent a népért!” demokratikus irányú, feltétlenül őszint független politikai magatartása, gyors és hű hazai és külföldi tudósításai kitűnő írók tollából eredő vezér- és tárcacsikkei, egyszerre megjelenő

2—3 érdekesítő regényei, szellemes apróságai,

„CSIRIZ” című vasárnapi humorisztikus melléklete és a közönség számára díjtalanul nyitva álló

„INGYEN POSTA”

rovata által oly közkedveltségűvé vált a fővárosban általában, valamint a vidéken, különösen hivatalnokok, gazdák, lelkészek, tanítók, kereskedők, iparosok, egyzóval a polgári intelligencia zömét képező minden osztályánál, hogy ma már Magyarországának legerterjedtebb és legolvasottabb lapja.

A BUDAPESTI UJSÁG

Magyarország legolcsóbb lapja.

Előfizetési árak vidékre:

Egy hóra — frt 90 kr. Félévre 5 frt 40 kr.
Negyedévre 2 „ 70 „ Egész évre 10 „ 80 „

A BUDAPESTI UJSÁG kiadóhivatala
(Budapest, VI., Andrassy-út 12.)

Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDEKOK!

II. melléklet a „Bácska“ 101-ik számához.

2329. sz.
1886.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye Kernyaja községében egy képesített kertész azonnal alkalmazást nyerhet.

Felhívtnak ennél fogva a pályázni óhajtok, miszerint ezen állás elnyeréséért Kerynaja község elüljáróságához levélileg vagy pedig személyesen forduljanak.

Kernyaja, 1886. december hó 18-án.

3-2

Az elüljáróság.

18 hold első minőségű szántóföld a vinkovcei (Slavonia) vasuti állomás közelében eladó. Venni kívánók forduljanak

Zimmer P.

Eszék, Felsőváros.

3-2

5318. szám.
kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye szablyai járás Goszpodince községben üresedésben levő orvosi állomásra pályázat nyitattik.

Pályázók felhívtnak, hogy az 1871. évi XVIII. t. c. 143. §-a értelmében felszerelendő kérvényeiket, melyben a szerb nyelv tudása is igazolandó, **1887. évi január hó 15-ig** ezen szolgabíróságnál nyujtsák be.

A javadalmazás következő:

1. Évi készpénz fizetés 600 frt.
2. Évi lakbér 100 frt.
3. Nappali és éjjeli látogatási díj 20 kr.
4. Halottkémii teendőért 20 kr.

Zsablyán, 1886. évi december hó 10-én.

Horváth György,

szolgabíró.

3-2

1325. sz.
kig. 1886.

Pályázat.

Leköszönés folytán üresedésbe jött a befolyandó végrehajtási díjakon felül évi 300 frt fizetéssel egybekötött községi adóvégrehajtói állomás betöltésére nézve, a községi képviselő testületnek t. é. szeptember hó 24-én hozott határozata folytán ezennel pályázat nyitattik, felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy a jegyzői vagy érettségi vizsga letételét és az adóvégrehajtás körüli teendőkbéli jártasságukat igazoló valamint erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket **f. é. december hó végéig** alólírott elüljáróságnál benyujtsák.

Torzán, 1886. évi december 18-án.

Schmausz Ferenc,

jegyző.

Schik Miklós,

3-1
bíró.

BUDAPEST

KEPES POLITIKAI NAPILAP.

Képek a budavári ünnepélyekhez. Budavár visszavétele 1886. szeptember 2-án.

Budavár visszavétele 1886. szeptember 2-án.

Partalom: Vasárnapi Kérdés - Politikai Szék - Esztelen - Tára. Budaúj mezejök. - Uj...
Lapunk mai számában Károlyi Dániel tollából „A koldusbotról a milliók” című új érdeklődést regény...
Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

Megjelenik
25 000 példányban.

Előfizetésre való felhívás

Megjelenik
25.000 példányban.

BUDAPEST

című képes politikai napilap XI. évfolyamára

mint a legolcsóbb politikai napilapra. Jelszava:

„Népjelét és független Magyarország!”

s ezen irányánál fogva és a napi, hazai és külföldi eseményeket naponta ábrázoló képeivel fogva már is oly elterjedtségnek örvend, mint egy más magyar lap sem.

A »Budapest« nyíltan bevallott politikai irányának szilárd és következetes megtartása mellett, arra is kiváló gondot fordít, hogy közönségét szórakoztató olvasmányokkal ellássa.

Folyvást két három regényi közül egyszerre!

tárczarovatában pedig naponként váltakoznak az érdekes apróbb közlemények. Cikkek képviselők tollából. Vidéki és külföldi tudósításaink a legmegbízhatóbb forrásokból merítvük. Vasárnaponként »Uj Budapest« cím alatt humorisztikus mellékletet esatol a főlaphoz, külön humorisztikus képekkel. — Ezenkívül torpedók (adomák), karcolatok stb. teszik tartalmát élénkké és változatossá, mely 12-16 oldal terjed lemmelel bir. Képtalányainak megfajtái jutalom könyveket, kapnak. — A »Budapest« nem bocsajt semmit hosszú porázra, de azért épp úgy benne van minden, mint bármelyik nagy lapban. Eppen azért különösen lelkészek, tanítók gazdák, iparosok, kereskedők, stb. szóval azok, kik bokros napi teendőik mellett nem érnek rá sokat olvasni, ámde azért minden bel- és külföldi eseményről hű és gyors értesülést óhajtanak: a »Budapest«-ben a legalkalmasabb s a legolcsóbb napilapot kapják.

A »BUDAPEST« szerkesztősége.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 frt, félévre 6 frt negyedévre 3 frt, egy hóra 1 frt.

Az előfizetési pénzek a »Budapest« kiadóhivatalához (Budapest, IV., Sárkánytús-utca 3. sz. a.) intézendők.

A »BUDAPEST« kiadóhivatala.

Mutatványszámok bárkinek ingyen küldetnek.

SCHÖN ADOLF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSE.

6-4

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

a legnagyobb választékban jutányos árak mellett nálam kaphatók, nevezetesen:

imakönyvek, díszművek, emlékkönyvek, ifjúsági iratok, képeskönyvek és Fröbel-féle társasjátékok

kiosinyok és nagyok számára,

a legujabb zeneművek, diszlevélpapírok, mindennemű író-, rajz- és festőszerek, iskolatáskák, tollkések,

valamint díszes albumok, elegáns pénz- és szivar-tárcák.

Végül bátor vagyok a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni

pompás francia izlésű selyemvirágokkal díszített képkereteimre

és magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok a legmélyebb tisztelettel

Zombor, 1886. december hóban.

SCHÖN ADOLF.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK!

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK!

Alkalmas **Karácsonyi Ajándék!**

HUZÁS MÁR DECEMBER 27-ÉN

Kincsem-Sorsjegyek à 1 frt | **11 sorsjegy 10 forint**
6 sorsjegy 5 frt 50 kr

FŐNYEREMÉNY KÉSZPÉNZBEN

frt 50,000 frt

Továbbá

10,000 frt, 5000 frt, 20% levon. | 4788 pénznyeremény.

KINCSEM-SORSJEGYEK KAPHATÓK:

A MAGYAR LOVAR-EGYLET SORSJEGY-IRODÁJÁBAN

BUDAPEST, Váci-utca 6. szám.